

VIENTYBĖ

1886 • OUR 95TH ANNIVERSARY YEAR • 1981

95 M. 10 N.

192 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

1981 M. BIRŽELIO [JUNE] 20 D.

Telephone
APlegate 7-7257

50 CENTŲ

Bendras vaizdas iš Lietuvos Bendruomenės ir jaunimo sąjungų politinės konferencijos Kultūros židinyje Brooklyne. Paskaitą skaito prof. dr. Antanas Klimas.

Politinės konferencijos New Yorke

Birželio 12 ir 13 iš visos Amerikos suvažiavo Lietuvos Bendruomenės ir Jaunimo Sąjungų atstovai į politinę konferenciją New Yorke. Birželio 12 posėdžiavo nuo 10 v. ryto iki 10 v. v. Church Center for the United Nations patalpose, 777 United Nations Plaza.

Po iškilmingų atidarymo ceremonijų, kalbėjo Michael Novak, JAV atstovas Jungtinių Tautų komisijoje Žmogaus teisėms. Kalbėjo Kanados misijos atstovas prie Jungtinių tautų, Jaunųjų politikų atstovas prie Jungtinių Tautų James J. O'Neill; Peter Bridges, JAV Valstybės departamento Rytų Europos skyriaus direktorius apibūdindamas JAV pažiūras Pabaltijo valstybėms.

Tarptautinės nevaldinės organizacijos ir jos veiklos Lietuvą liečiančius klausimus apibūdino Helsinkio pasitarimo stebėtoja Rytų Europos skyriaus vedėja Helen Sen.

Vakarinėje sesijoje dr. Eleonora Vaišnienė supažindino su dr. Bronio Kaslo knyga prancūzų kalba "La Lithuanie et la Seconde Guerre Mondiale".

Pabaltijo interesams palaikyti Jungtinėse Tautose temomis kalbėjo BALTUNO pirmininkas J. Ristsoo, vicepirmininkė G. Damušytė ir I. Rupners.

Birželio 13 d. sesijos vyko Kultūros židinyje, Brooklyne. Čia Lietuvos žydų santykiuose problemoms šalinti tema kalbėjo iš Kanados, atvykęs adv. Alexander Epstein,

B'nai B'Rith Jewish-Anti-Defamation tarptautinės lygos tarp-kultūrinės tarybos pirmininkas.

Popietinėje sesijoje paskaitą tema: Taškento rezoliucijos ir jų galima įtaka Lietuvos rusifikacijai — kalbėjo dr. Antanas Klimas, Rochester, N. Y. universiteto profesorius.

Išėivijos pagalba politiniams kaliniams tema kalbėjo Aušra Marija Jurašienė, Tomas Venclova ir Vladas Šakalys. Nukelta į 16 psl.

Simpoziumo dalyviai Bendruomenės ir jaunimo sąjungų politinėje konferencijoje: iš k. į d.: Vladas Šakalys; Tomas Venclova ir Aušra Marija Jurašienė. Simpoziumo tema — "Išėivijos pagalba politiniams kaliniams".

S. Narkėliūnaitės nuotr.

Lietuviai republikonai Washingtone

Į tautinių grupių republikonų tarybos suvažiavimą, birželio 5-7 dienomis, Shoreham viešbutyje, Washingtone suvažiavo 500 delegatų ir svečių, jų tarpe virš 40 lietuvių.

Penktadienio vidurdienį įvyko uždaras Amerikos užsienio politikos paaiškinimas, kuris dėl didelio dalyvių skaičiaus, vyko dviem grupėm, "Old Executive House" spaudos konferencijos kambary. Po piet pagrindinę suvažiavimo sesiją pasveikino vice-prezidento George Bush žmona, išreikšdama padėką už paramą rinkimuose. Vakare daugelis delegatų rinkosi į Army-Navy klubą "Century Club — šimtininkų" priėmimui. Čia atvyko Baltųjų Rūmų pareigūnai, James A. Baker III — vienas iš artimesnių prezidento patarėjų; taipgi Lyn Nofziger — prezidento asistentas politiniams reikalams; Jack Burgess-Bruzgys, specialus prezidento asistentas; Saugumo tarybos patarėjas Richard Allen, CIA direktorius William Casey, senatoriai Domenici, Hayakawa, eilė kongresmanų ir eilė partijos pareigūnų.

Apie dešimtą valandą vakaro Shoreham viešbučio patalpose prasidėjo Amerikos lietuvių republikonų federacijos metinis susirinkimas. Vėlus laikas, dėl perkrautos suvažiavimo darbotvarkės, neatbaidė lietuvių ir į susirinkimą atvyko gražus dalyvių skaičius.

Pirmininkas Anatolijus Milunas atidaromame žodyje pasveikino visus dalyvius, ir pasidžiaugė kad mūsų tarpe dalyvauja iškilūs asme-

nys, kurie šiandien dirba ir vadovauja pagrindinėm lietuvių organizacijom. Susirinkime dalyvavo VLIK'o pirmininkas dr. Kazys Bobelis; JAV Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Kutkus, vicepirmininkė Aušra M. Zerr; vykdomasis vicepirmininkas Jonas Urbonas; JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas Algimantas Gečys; Amerikos Lietuvių Tarybos Washingtono įgaliotinis dr. Jonas Genys ir eilė kitų aktyvių lietuvių įvairiose organizacijose.

Susirinkimo metu buvo pravesta federacijos istatų pakeitimai, padaryti pranešimai ir išrinkta nauja valdyba iš sekančių: pirmininkas Anatolijus Milunas, 1-vicepirmininkas Eugene J. Ziurys Jr., 2-tra vicepirmininkė Aušra M. Zerr, 3-čia vicepirmininkė Liucija Mažeikienė, išdininku Aleksas Jankūnas, sekretorium Kazimieras Oksas, ir buvęs pirmininkas Jonas Talandis.

Susirinkime buvo atstovaujama 16 klubų iš įvairių vietovių: Illinois, Michigan, Florida, California, Massachusetts, Indiana, Maryland, Texas, Pennsylvania, Washington, D. C., Ohio, ir kitur.

Susirinkimą baigiant pirm. A. Milunas įteikė federacijos atžymėjimus sekantiems asmenims už išskirtiną veiklą: Jonui Talandžiui, Liucijai Mažeikienei, Lilijai Grumlaitienei, Aušrai M. Zerr; Eugenijui Ziuriui, Zigmui Strasdui, ir Jonui Urbonui.

Šeštadienio rytą suvažiavimo posėdžiai tęsėsi toliau ir buvo įvairių komisijų pirmininkų pranešimai, jų tarpe Eugene J. Ziurys — nominacijų ir Jono Talandžio — istatų ir suvažiavimo taisyklių komiteto. Šie abu lietuviai turėjo turbūt pačias sunkiausias pareigas, tačiau ir prie didžiausiai kontroversinių pasiūlymų nesuklupo ir savo pareigas pasigėrėtinai atliko.

Priešpiečių metu į suvažiavusius kalbėjo prezidento Reagan asistentė ponja Elizabeth Dole ir JAV aviacijos sekretorius Verne Orr. Ponja Dole daugiau kalbėjo apie prezidento programas ir jos istaigos santykius su ivairiomis grupėmis. Sekretorius Verne Orr kalbėjo apie JAV karinį pasiruošimą, Sovietų Sąjungos grėsmę, palygindamas karinį pajėgumą.

Popietinėje sesijoje buvo išrinkta nauja tautinių grupių republikonų tarybos valdyba. Naujuoju pirminku išrinktas Frank Stellá iš Detroito. Iš lietuvių į valdybą įėjo Elena Jurgėla, kaip sekretoriaus pavaduotoja. Vakare įvyko didysis

Nukelta į 4 psl.

VIENYBĖ

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

Was established in 1886 by Juozas J. Paukstys in Plymouth, Pa. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Vienybė is published bi-weekly by Valerie Tysliava and son Joseph N. Tysliava. Editor: Jonas Valaitis; Managing Editor Valerie Tysliava; Assistant Ann Waivada; Business Manager and Photo Editor Joseph N. Tysliava; Senior Editor Vytautas Širvydas. Contributing Editors: Demie Jonaitis, Juozas Kreivėnas, Edvardas Sulaitis, Vytautas Zalatorius.

Subscription rates: \$10.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved. Editorial and Administrative Offices at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Telephone: APplegate 7-7257.

Publication No. 659180

mes

Vytautas Širvydas

Šias Vytauto Širvydo pastabas, kaip ir daug kitų jo dar nespausdintų rašinių esame gavę prieš jo mirtį, kitus, paštui vėluojant, — jam mirus. Jo pastabos kai kam labai patiks, bet kai kuriems gal ir ne.

Necenzūravome Širvydo rašinių būnant jam gyvam, neketiname daryti jam mirus. Jis užsitarnavęs savo nuomonę laisvai Vienybėje reikšti. Jo komentaruose daug logikos ir nebūtų pro šalį, jei į jo idėjas atkreiptume daugiau dėmesio.

LEIDĖJA

Pastaruoju laiku mūsų veiksnius — Altą, Vliką ir Bendruomenę raštingieji žmonės spaudoje vėtė ir mėtė, virė ir kėpė, apžiūrinėjo teleksopu ir mikroskopu, su visais kailinukais ir "skrandelėmis". Todėl jau galima susitapnoti apibendrintą nuomonę, atitinkančią eilinio lietuvio sveikam galvojimui. Atrodo, kad visi sutaria, jog vieninteliai teisėti nepriklausomos Lietuvos valstybės atstovai tarptautine bei vidaus prasme — tėra išlikusieji tos Lietuvos diplomatai atstovauti atėjo "Smetonos režimui" sukūrusio perversmo dėka. Šio režimo iki mirties nepripažino senųjų Amerikos lietuvių Alto ašis — katalikų vadas Leonardas Šimutis, sandariečių Mykolas Vaidyla, socialistų Pijus Grigaitis, bet linko pripažinti tautininkas Vienybės atstovas Juozas Tysliava ir tautininkas Dirvos leidėjas-redaktorius Kazys S. Karpis. Nepripažino ir didelė dalis išsivietinusių nepriklausomos Lietuvos partijų veikėjų. Vienintelis tebesąs gyvas ir tos Lietuvos pripažintasis diplomatas yra Lietuvos Atstovybės reikalų vedėjas Charge d'Affaires Washingtonė dr. Stasys Bačkis.

Iš stuomens ir liemens vienintelis teisėtas Amerikos lietuvių politinis balsas, ypač Washingtonė, yra Altas — Amerikos Lietuvių Taryba. Ji susikūrė 1940-aisiais metais visai konstituciniu būdu — būtent sudarytas iš Amerikos lietuvių pagrindinių politinių srovių. Jos lietuvių gyvenimui nuo 1886-ųjų metų vairavo—susitarimu.

Iš Amerikos lietuvių istorijos žinome, kad "tautiečių" ir "katalikų" vardais srovės atsirado, kai Amerikos lietuviai organizavo savo pirmąjį "Altą" — Susivienijimą Lietuvių Amerikoje, kuris gimė dvynukų 1886 metais, vadovaujant Jonui Šliūpai ir prie Juozo Paukščio Vienybės lietuvininkų susispietusiems katalikams ir kunigams. Iš tautiečių vėliau išsivystė socialistų srovė, kurios diduma 1919 metais apsisprendė išeiti iš tautos rato ir sutūpti po didrusių imperialistinė saule Maskvoje.

Srovių ašims Alte išmirus, vietas užėmė naujieji, kurie ne senųjų Amerikos lietuvių kilmės, bet stengiasi dirbti pagal jų paliktąsias tradicijas, nes kitokių niekas neišskėlė siūlyti. Kaip Lietuvos Atstovybės Charge d'Affaires Washingtonė dr. Stasys Bačkis yra oficialusis teisėtas nepriklausomos Lietuvos valstybės diplomatas, taip Altas yra teisėtasis, konstitucinis Amerikos lietuvių politinis balsas. Tas balsas kietai, sine qua non (be jokių išsikalbinėjimų) stovi už nepriklausomos Lietuvos atstatymą. Visi kiti balsai tėra tik rusų patarlės "Fedot, da ne tot" išsireiškimu — Tilvikas be ne plikas.

Vliką — Vyriausiąjį Lietuvai išlaisvinti komitetą — suorganizavo nepriklausomos Lietuvos partijų ir kitų politinių grupių atstovai, načių okupacijos metu, 1943 m. lapkričio 25 d. Pirmininku išsirinko Steponą Kairį, Vasario 16 signatorių. Tikslu pastatė būti vyriausioju rezistencijos centru ir vyriausiąja įstaiga Lietuvos vardu kalbėti užsienyje ir viduje.

Antrąjį sovietų okupacijai artėjant, Vlikas nusprendė Lietuvą palikti ir 1944 m. gegužės 25 d. įkūrė delegatūrą Berlyne. Ją sudarė prelatas M. Krupavičius, adv. B. Skipitis ir V. Sidzikauskas. Delegatūra Pirmąjį posėdį sušaukė spalio 3 d. Nutarė veikti viso Vliko vardu, nes Lietuvoje iš Vliko nieko nebeliko. Delegatūra netrukus persikėlė į Wuerzburg, Vokietijoje. Ji neužilgo pateko amerikiečių kariuomenei. Prie vokiečių Vliko paskutinį posėdį sušaukė pirmininkas S. Kairys, 1945 m. kovo 9 d. Toliau Vlikas jau veikė amerikiečių globoje.

Savo posėdžiuose jie pasisavino Lietuvos seimo ir Lietuvos prezidentūros konstitucines teises, su teise sudaryti laikinąją vyriausybę. Čia, tačiau, sukliuvo su Lietuvos diplomatais. 1949 m. balandžio 14 d. paskelbė Lietuviių chartą, kuri nutiesė pagrindus organizuoti Lietuviių Bendruomenę.

Po to 1955-aisiais metais Vlikas iš Europos išemigravo į JAV, palikdamas Lietuvą — Europos geografijos bei istorijos narį — Europoje be atstovybės.

Laikui bėgant, vlikiečiai atsisakė nepriklausomosios Lietuvos pilietybės, pasiimdami JAV, čia sąlyga —, iškilminga priesaika išsižadėti nepriklausomosios Lietuvos politinių saitų ir saistų su jos politinėmis partijomis. Todėl kuomet šiandien bet kuris vlikietis skelbiąs esąs nepriklausomosios Lietuvos socialistų, liaudininkų, krikščionių demokratų ar kitų grupių, atstovu Vlike, jis laužo priesaiką.

Anglų-amerikiečių įstatymuose priesaikos laužytojai skaitomi labai žemos doros asmenimis. Yra viena lietuviui, Amerikos piliėčiai organizuotis kovoti už nepriklausomosios Lietuvos atstatymą, bet visai kas kita skelbti save atstovu Vlike nepriklausomos Lietuvos partijų, kurių priesaikomis savo pilietybes išsižadėjo.

Su Vliku į Ameriką atsiimigravo ir jo sukurtasis kūdikis Pasaulio Lietuviių Bendruomenė. Abu imigrantai senųjų Amerikos lietuvių buvo priimti šaltokai, bent ne taip drungniai, kaip tie 27 tūkstančiai lietuvių, kurie atvyko kaip išvietintieji senųjų Amerikos lietuvių fondų pagrindu suorganizuotu Balfu — Bendru Amerikos lietuvių šelpimo fondu. Viena, senieji Amerikos lietuviai jau turėjo savo "vyriausiąją" Lietuvai Laisvinti Komitetą — Altą. Jis atlieka eilę darbų praktiškai bei tiksliai prisilaikydamas programas: būtent, būti Amerikoje lietuvių visuomenine bei politine spaudimo grupė (Pressure group) veikti Washingtono viršūnės — nepripažinti Lietuvos okupacijos, bet pripažinti Lietuvos Atstovybę. Antra, senieji Amerikos lietuviai nuo 1886 metų jau turėjo savo išgyvenusią Bendruomenę, kurią sudarė tautinis ir katalikų susivienijimai, virš šimtas parapijų, katalikų federacija, Sandaros ir TMD kuopos, bei šimtai pašalpinių draugijų bei klubų. Ši Bendruomenė buvo galinas užnugaris Altui, kaip spaudimo grupei. Tokio užnugario neturi ir turėti negali išsivietinę vlikiečiai ir bendruomenininkai.

Nesugalvojus pastovaus organizacinio pagrindo, kokį, pavyzdžiui, turi Susivienijimas Lietuvių Amerikoje su savo kuopomis, Bendruomenei Amerikos Lietuviuose lemta švystėti žaltvykšliu meteoru, kuris neišvengiamai nutūps už regračio.

Amerikos lietuvių istorija žino pavyzdžių, kaip "tautiečiai" bendruomeniškai valdė Susivienijimą Lietuvių Amerikoje — Amerikos lietuvių respubliką — bet pralaimėjo antrajame Amerikos lietuvių politiniame seime Brooklyne 1914 metais vien dėl to, kad neturėjo savo pastovaus organizacinio pagrindo, kokį turėjo jų priešininkai savo sąjungoje, kurią jiems įkūrė tautininkai dr. Jonas Šliūpas ir Juozas O. Širvydas.

Bendruomenei ateitis nesišyps, nes ji jokių būdu nepajėgs susidaryti užnugario, kurį turi senųjų Amerikos lietuvių bendruomenė, nors jau daugiur vis silpnėjanti. Net ir kitam mūsų veiksmui, apie kurį permažai kalbama — mūsų laikraščius — prenumeratų Gibraltarą vis dar sudaro senieji Amerikos lietuviai, nes naujieji vis labiau atpranta lietuviškai skaityti, ypač jų jaunuomenė!

Į Ameriką išprašydami, Bendruomenininkai prižadėjo čia dirbti tik lietuvybei palaikyti, nesibriaunant į Alto politinį darbą. Kaip vlikiečiai laužo priesaikas, skelbdamiesi nepriklausomosios Lietuvos partijų atstovais, taip bendruomenininkai yra pamiršę savo prižadus. Kadangi kito sveiko kelio nėra — mina Alto pėdomis. Tuo tarpu Amerikos lietuvių plačioji visuomenė įsisavino pirmojo Vliko pirmininko Stepono Kairio, "Veidu į Lietuvą!" ir, kiek galima, palaiko bei plečia santykius su lietuviiais Lietuvoje laiškais, siuntiniais, pasižmonėjimais, svečiavimu, knygų pirkimu. Turbūt įsitikino prof. M. Biržiškos nuomone, kad visą Lietuvai išlaisvinimo darbą atliks lietuviai Lietuvoje, ne užsienyje!

BIRŽELIO MINĖJIMŲ PROGA

1981 m. birželio mėn. sukanka 40 metų nuo dviejų svarbių įvykių: pirmųjų didžiųjų išvežimų ir Tautos sukilimo prieš okupantą bei Laikinosios Sukiliminės Vyriausybės sudarymo.

Po vienerių metų sunkios spaudos ir neregėto deportacijų barbariškumo, patriotiniams sukilėliams sudėjus dideles kraujo aukas, buvo paskelbtas Lietuvos suverenumo atstatymas. Po didelio nusiminimo ir beviltiškumo, staiga atsirado viltis, ir entuziazmas apėmė visą kraštą. Nacių okupantams likvidavus Laikinąją Lietuvos Vyriausybę, laisvės kova buvo perkelta į pagrindį kuriame gimęs VLIKas ir šiandien nesustodamas tebetęsia darbą Lietuvos laisvei atstatyti.

Lietuvių išeivių visuomenė kviečiama šiuos tragiškus ir kartu herojiškus įvykius atitinkamai paminėti. Reikia suruošti viešus paminėjimus, pagal vietos sąlygas. Ypač reikia stengtis supažindinti mūsų jaunąją kartą su tais istoriniais įvykiais, parodant juos tikroje šviesoje: reikia stengtis informuoti kitataučių spaudą ir radijo stotis, rašyti laiškus laikraščių redakcijoms, savo kongresmanams ir senatoriams, atkreipiant dėmesį į mūsų tautos kovą stengiantis būti laisviems.

Kiekviena iniciatyva tokius paminėjimus suruošti, vistiek kas jos besimintų, turėtų būti visų remiama.

Vyriausiasis Lietuvai
Išlaisvinti Komitetas

Vienybė, 1981 m. birželio 20 d.

Šių metų pradžioje Lietuvoje buvo 25 gyvi stumbrai-aurai, Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės Belovežo girių palikuonys. Gyvenvietėje Lietuvoje jiems buvo įkurta 1967 m. 47 hektarų plote Pašilių miške tarp Ramygalos ir Krekenavos. Iš Belovežo buvo atgabenti du buliai ir 8 patelės. Ne visi išgyveno, bet 1973 m. į Pašilių girią buvo paleisti penki jaunikliai, o 1974 m. 7.

Buvęs Lietuvos prezidentas dr. Kazys Grinius savo Atsiminimuose, 1946 m. išleistuose Vokietijos Hanau stovykloje, rašė: "Susipažinęs su rusų ir lenkų revoliucine literatūra, jau nuo 1890 m. buvau nusistatęs caro valdžios nieko neprašyti, tik reikalauti ir dirbti, kas galima, prieš tą valdžią, kad ji sugriūtų ir kad Rusijoje įsiviešpatuotų demokratinė tvarka. Tada man rodėsi, kad lietuviams rusų viešpatijoje būtų daug geriau ir laisviau gyventi. Vėliau įsitikinau, kad klystu. Demokratinė Maskolijos valdymo santvarka neišgelbėtų lietuvių tautos nuo sumaskolinimo, nes tokią politiką maskoliams diktuoja istorija". (p. 139-140).

Kaip žinoma, nei prof. M. Biržiška, nei Steponas Kairys nelaukė, kad Vakarai kuo nors padėtų Lietuvą išvaduoti. Sakė, darbą turės atlikti patys lietuviai Lietuvoje. Įdomu, kad ir rusų disidentas Solženicinas, dabar gyvenantis Vermonto valstijoje, rašo: "Neturiu jokios vilties dėl Vakarų. Joks rusas neprivalėtų jais pasitikėti. Jei mes kada nors vėl būsime laisvi, tai tik mūsų pačių pastangomis!"

Anglijoje mokytoju dirbantis disidentas A. Štomas, gimęs Kaune, bet teisės mokslus baigęs Maskvos u-te 1952 m., aplankė Kanados lietuvių Toronte ir išdėstė savo pažiūras apie išeivijos vaidmenį tautos kovoje išsilaisvinant iš sovietinės imperijos. Pripažinęs, kad geriausias išeivio lietuvių ginklas šioje kovoje yra spauda, Štomas pareiškė: "Mūsų tautiečiai tėvynėje tikisi, kad mes svetur išsaugosime Lietuvos sielą (), o Lietuvoje išsaugos kūną". Ši pažiūra, atsižvelgiant į užsienio lietuvių jaunimo įsiliejimą į vietines kultūras, kuriose gyvena, mokosi ir profesijas pasiekia, iš visų pusių nereali ir keista, tačiau Štomas stovi Vienybės pusėje, kai sako: "Kovodami už laisvę, turime palaikyti ryšius su tautiečiais tėvynėje. Tai yra ir jų pageidavimas".

Floridoje, Daytona Beach vietoje ir apylinkėse, sakoma, jau esama susitelkusių 170 lietuvių šeimų, tai daugiausia pensininkai, kurių trys yra Vienybės prenumeratoriai. Veikia Lietuvių klubas, susirinkimus ruošiantis tai parapijos salėje, tai kuriame nors restorane, bet planuojantis įsigyti nuosavą namą.

Kita stambi lietuvių kolonija yra Miami Beach, dar kita — St. Vienybė, 1981 m. birželio 20 d.

Petersburge, kurios turi klubus su nuosavais namais. Miami klubas šiemet mini 35 metų sukaktį. Veikla daugiausia sukasi prie "lietuviško stalo", pajavirinant draugiškai šeimyniškus subuvimus kultūrinėmis programomis. Klubas nuo 1953 m. turi nuosavą namą, dabar — arti 460 narių. Stambiausiu finansų parūpintoju ir aukotoju buvo pradininkas Pranas Mockus, sutelkęs virš \$35,000. Vienos paskolos 5-tą nuošimtį testamentu paskyrė kasmet surengti nariams pietus per jo gimtadienį. Jam mirus, urna su jo pelenais įmūryta klube sienoje.

So. Bostono Lietuvių klubas baigė remontus, kurie buvo būtini, bet "konservatyvių" kritikuojami dėl išlaidų. Įtaisyta pavieniai priėjimai į keltuvus dviem viršutinėm salėm. Veikia lietuviškų valgių virtuvė savaitgaliais. Pernai pajamų būta 305 tūks., išlaidų 287 tūks., pelno liko \$17,970.24. Lietuviškiems reikalams aukota \$1,187. Svarstoma įkurti narių jaunimui stipendijų. Brocktono klubas jau kelinti metai kasmet padalina stipendijų po \$1,000.

Kauno apylinkėje gimęs ir augęs Pranas Sekmokas, atvykęs iš Vokietijos dypukų stovyklos Balfio dėka į Chicagos Bridgeportą, gavo darbą dirbtuvėje ir netrukus, Amerikos gyvenimo sąlygose, nusipirko namą, po to, antrą ir trečią. Lietuvoje liko žmona, su kuria išsiskyrė ir susituokė su našle chicagietė. Dažnai paremdavo aukomis (iki \$1,000) Vasario 16 gimnaziją ir kitus lietuviškus reikalus. Prieš mirtį testamentu paskyrė po \$10,000 Alui ir Vlakai. Sekmoko — pavyzdys, rodo, kaip darbštus darbo žmogus laisvoje Amerikoje gali susikrauti kapitalą, kurį gali paskirstyti, kaip nori.

Ateinančiais metais Chicagos Lietuvių craftsmen klubas minės 30 metų sukaktį. Tai lietuvių masonų draugija.

Ne visi iš Lietuvos pasprukusieji nori pasiekti Ameriką. Vytautas Mackevičius, kuriam pavyko iš Lietuvos prasišalinti į Vokietiją, nusprendė ten ir apsigyventi. Taip pranešė Balfui, kuris jo emigracijos reikalą tvarkė.

Pasverdama lietuvių isikūrimą Australijoje po 1950 metų, B. Strauka rašo: "Po 30 metų gyvenimas lietuviams pasikeitė gerojone pusėn ir prilygsta Amerikai. Pavyzdžiui, Adelaidė mieste lietuviai yra gerai susitvarę ekonomiškai ir senatvės neboja, nes gydymas ir vaistai pensininkams nemokami. Beveik kiekvienas turi nuosavą namą, dažnai gana ištaigingą, su vasarnamiu pajūryje. Vaikai galėjo išeiti universitetus, nes mokslas nemokamas. Gaila, dėl mišrių santuokų ir kitko, nutolsta nuo lietuviškos veiklos. Lietuviai neturi ryškių politinių susigrupavimų, todėl gyvena visuomeniškai santaikojė".

ADV. CHARLES P. KAL

Mūsų buvęs prezidentas Fordas yra pareiškęs, kad šio krašto piliečiams vieną kongresmaną išlaikyti kaštuoja vienas milijonas dol.

Toks pareiškimas ne tik mane nustebino, bet ir kitus. Mes turime 435 kongresmanus ir 100 senatorių. Jų algos buvo \$57,000 per metus, bet infliacijos laiku, gal daugiau pakeltos.

Mūsų krašto valdymo sistema yra trijų rūšių: legislatūra, egzekutyvas ir aukšč. Teismas. Kongresas kainuoja per metus išlaikyti \$396 milijonai. Baltiesiems Rūmams —

\$50, mil. (ši suma neapmokestinama). Vien tik civiliams tarnautojams išmokama \$32 bilijonus. Teisingumo vykdymui, įskaitant Aukšč. Teismą ir kitus teismus visame krašte, išleidžiama \$143 mil. per metus (šie skaičiai paimti iš 1971 m., pagal infliacijos atvejų reiktų pridėti 10%).

Kongresmanai turi šias privilegijas: gauna \$3,000 per metus raštinės reikmenims, nemokamai siunčia laiškus; gali siųsti 70,000 žodžių telegramas ir 300 valandų užmies-

tin skambinti nemokamai; Washingtono ofisui išlaikyti kongreso narys gauna \$2,400 per metus nuomai apmokėti, plius \$3,000 operacijos išlaidoms. Kongresmanas gauna \$34,000 pensijos per metus. Dėl infliacijos prie tų skaičių reiktų pridėti 10%.

Senatoriai turi papigintomis kainomis valgyklą ir kirpyklą. Senatorių valgykoms pritrūksta pinigų, tai "mielaširdingi" senatoriai iš mokesčių mokėtojų lėšų skiria papildomas sumas. Kongreso nariams nemokamai duodama teisė keliauti automobiliais.

Kiekvienas šio krašto pilietis turėtų žinoti, kaip gerai jo išrinktas kongreso atstovas atlieka savo pareigas.

Mes, lietuviai, turėtume išmokyti savo vaikus, kad jie būtų paruošti būti kongresmanais bei senatoriais ar kitais šio krašto aukštesniais valdininkais.

Pažymėtina, kad šio krašto kitų tautybių kandidatai patenka į kongresmanus be tinkamo pasirengimo. Todėl mūsų kraštas yra priėjęs prie ekonomiškų bei socialinių sunkumų.

Apžvelgdamas prof. Tomo Remeikos anglų kalba knygą "Opposition to Soviet Rule in Lithuania, 1945-1980", dr. Domas Krivickas sprendžia, kad lietuviai Lietuvoje nesnaudžia. Sako: "Destalinizacija sudarė galimybes kūrybingai Lietuvos inteligentijai kurti gimtąją kalbą ir gvildinti tautines temas, studijuoti tautinę kultūrą bei istoriją. Anksčiau tai buvo laikoma nacionalistiniu iškrypimu". Amerikos lietuvių tarpe pirštais suskaitomi kietakakčiai vis į dangų šaukia, ragindami neieškoti ir nepalaikyti santykių su dr. Krivicko pastebėta inteligentija, kuri tautą veda į kultūrinę ateitį. Dr. Remeikio knyga, gaila, neišryškina pribrendusių Rytų Europoje "opozicijos" ir "disidentų" sąvokų. Opozicijos pagrindu yra kovoti į valdžią, o disidentai daugiausia siekia esamą valdžią pakreipti jiems priimtinesne vaga. Remeikis nepasvarsto, katrų dabartinėje Lietuvoje gausiau: opozicininkų ar disidentų.

Detroito lietuviai gali didžiuotis savo Dainavos stovykla vasarotojams. 1955 m. įkūrė Katalikų federacijos skyrius ir Michigano valstijoje įregistravo kaip Lithuanian American Roman Catholic Federation Youth Camp. Už ūkį tada įmokėjo \$6,000 reikiamos \$20,000 sumos. Šiandien stovykla ir pastatai įvertinami \$200,000.

Kanados lenkų laikraštyje Toronte viena sulenkėjusi lietuvaite rašo, kad ji lankiusi Vilniaus universitetą, kada prasidėjo II Pas. karas, ir studentų tada buvo: 2,261 lenkas, 417 žydų, 212 rusų, 94 gudai, 85 lietuviai, 28 ukrainai ir 13 vokiečių.

Du Bois, Pa., mirė senas Amerikos lietuvis Juozas V. Markalonis, sulaukęs 103 metų. Paliko Amerikai sūnų, šešetą dukterų, 23 vaikaičius. Reiškia, gausiai padidino lietuvių skaičių šiame krašte.

Amerikoje gimęs kun. J. Šarauskas Kanados lietuviams Toronte pasakė kalbą, paberdamas sveikų minčių, todėl aišku susilaukė kietakakčių raukymosi. Jis siūlė atsikratyti "tremtinio" nuotaikų, įsisavinant "emigranto-išeivio" laikyseną, kuriam Amerika ir Kanada yra antroji tėvynė. Mūsų jaunimui tai "gimtiniai kraštai". Lietuvą, sakė, reikia mylėti kaip savo tautinę šaknį, per daug nekvaršinant galvų, kaip lietuviai ten tvarkosi. Šalia to, siūlė jaunimą kaip galima greičiau ginti Lietuvos teisę gyventi nepriklausomai.

Gentkarčių skirtumai ryškūs ir Amerikos lietuvių statomuose teatro veikaluose. Chicagoje Jonas Grinius 1892 m. birželio 4 d. statė "Kovą po Grunvaldą" ir ruošė "Margerį Pilėnuose" ir "Gediminą". Šiandien mums statomi "Mėnulio užtemimas", "Antrasis kaimas" ir "Ku-Ku".

RINKIMINIAI METAI

Ateina rinkiminiai metai, svajonių išsipildymo pranašai, politikieriai ir advokatai mus gauda kaip vanagai...

Dingsta padorumas ir etikos svoris, reiškias savanaudiški jausmai; nežiūrint, koks asmeninis stovis, į Washingtoną atsiveria keliai...

Velniai pardavę sielą, [jos nesimato veide, nei apdare], politikieriai veržias per jėgą, patys jau būdami pragare...

Praeina rinkimų dienos, siela užlieja nirvana — ar išsipildys puoselėtos viltys, kurias garantavo programa?...

A. Razutis

50 M. DRAUGIJAI UŽSIENIO LIETUVIAMS REMTI

Siais metais sueina 50 metų nuo Draugijos Užsienio Lietuviams Remti įsteigimo. Pasaulio Lietuvių Bendruomenei ši sukaktis yra ypatinga, nes Draugija Užsienio lietuviams Remti davė pradžią viso pasaulio lietuvių apsiungimo idėjai. Jos pastangomis suorganizuotas pirmasis Pasaulio Lietuvių Kongresas ir pradėtas leisti Pasaulio Lietuvis.

Norėdama šią sukaktį tinkamai įprasminėti, PLB Valdyba leidžia V.

LIETUVIAI PUNSKĖ

Lenkijoje lietuviai yra išsisklaidę po visą kraštą, bet Seinų krašte jie gyvena nuo senų laikų kaimuose ir miestuose. Punske yra gimnazija su dėstomąja lietuvių kalba. Seinų krašte dar yra dvi lietuvių vidurinės mokyklos ir trys pradžios mokyklos. Be to, ten yra keturios lenkų mokyklos, kuriose lietuvių vaikai gali mokytis gimtosios kalbos. Deja, mokykloms trūksta vadovėlių lietuvių kalba.

Lietuvių kultūros draugijos leidžiamas žurnalas Aušra gali spausdinti tik 4000 egz., nes Lenkijoje "trūksta popieriaus" lituanistiniams leidiniams.

1980 m. rugpjūčio 3 d. Būriškių kaime prie Galadusio ež. įvyko lietuviškų meno kolektyvų sąskrydis. Jame dalyvavo: choras "Dzūkija", tautinių šokių grupė, estradinis ansamblis "Punia", kaimo kapela "Klumpė", "Tabalaika", "Ulbuonėlės", muzikantai — Petras Nevulis iš Punsko, Juozas Bukauskas iš Krasnavo, Anelė Vaicekauskienė iš Agurkių, Juozas Degutis iš Pelelių. Į sąskrydį atvyko per tūkstantį žiūrovų.

LIETUVIAI REPUBLIKONAI WASHINGTONĖ

Atkelta iš 1 psl.

banketas, kur pagrindiniu kalbėtoju buvo žemės ūkio sekretorius John R. Block. Nors dauguma dalyvių labai mažai ką turėjo bendro su žemės ūkiu, tačiau jo kalba buvo gan įdomi.

Bankete dalyvavo ir Amerikos balso atstovai, lietuvių skyriaus vedėjas Alfonsas Petrutis su žmona ir Vladas Butėnas su žmona. Banketo metu antri metai iš eilės Amerikos lietuvių republikonų federacija buvo atžymėta kaip iškiliausia organizacija tautinių grupių tarpe. Atžymėjimą priėmė federacijos pirmininkas A. Milūnas. Po banketo lietuviai vėl rinkosi federacijos kambary pavakaruoti. Atvykęs kongresmanas Edward Derwinski praleido vakarą su lietuviais diskutuodamas Washingtono politinį gyvenimą. Vėliau jis visus nustebino, kai su soliste Elena Jurgėla duetu atliko keletą gražių romantišnių dainų.

Sekmadienio pusryčių metu kalbėjo laivyno žvalgybos admirolas, labai vaizdžiai pristatydamas Sovietų Sąjungos karinių pajėgų išsivystimą ir mūsų krašto karinio pasiruošimo nusmukimą. Federaci-

liulevičiaus knyga Išeivijos Vaidmuo Nepriklausomos Lietuvos Atkūrimo Darbe. Šis veikalas susideda iš keturių dalių: 1) Išeivija Lietuvos garsinimo (propagandos) darbe, 2) Išeivijos politinė veikla Lietuvos labui, 3) Išeivijos kultūrinė pagalba Lietuvai, ir 4) Išeivijos materialinė parama Lietuvai. Knyga sudarys apie 470 puslapių ir joje bus keliasdešimt išeivijos veiklos dokumentų.

Kreipiamės į lietuvišką visuomenę ir prašome iš anksto šią knygą užsisakyti. Jos prenumerata yra \$12.50 (JAV valiuta), garbės prenumerata — \$25.00. Taip pat mielai laukiami mecenatai. Garbės prenumeratoriai ir mecenatai bus pažymėti knygoje. Visas prenumeratoras bei aukas prašome siųsti PLB Valdybai, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

Knyga turi pasirodyti šios vasaros gale. Laukiame Jūsų paramos šio stambaus veikalo išleidimui.

PLB Valdyba

o o o

Vokietijos LB Krašto naują valdybą sudaro pirmininkas inž. Jonas Valiūnas, vicepirmininkas Vingis Damijonaitis, sekretorė Živilė Vilčinskaitė, išdininkas Ričardas Tenzegolskis ir narys Arminas Lipsys. Iki šiol Vokietijos LB Krašto valdybai sėkmingai pirmininkavo Andrius Šmitas. Kontrolės Komisiją sudaro inž. Juozas Sabas, Antanas Veršelis senj. ir Eugenija Lucienė. Garbės Teismą sudaro pirmininkas Justinas Lukošius, pavaduotojas Vincas Bartusevičius, nariai V. Bartusevičius ir Marytė Šmitienė, kandidatas Mečys Landas.

jos vardu A. Milūnas pareiškė diskusijų metu, jog visi šios konvencijos kalbėtojai labai drąsiai ir aiškiai kėlė Sovietų grėsmę pasauliui ir kad labai džiugu kad galų gale turime šiame krašte administraciją, kuri nebijo pasisakyti suprantą pavojų, ir nesileidžia klaidinama šio krašto spaudos. Po pusryčių lietuviai vyko į Lietuvos atstovybę, kur buvo labai nuoširdžiai sutikti dr. S. Bačkio ir ponios. Lietuviai republikonai jau čia ne pirmą kartą, tačiau kurie atvyko pirmam vizitui, su dideliu malonumu sekė dr. S. Bačkio aiškinimus ir apžiūrino patalpas. Suprasdami mūsų atstovybės nelengva padėtį, lietuviai republikonai šį kartą atvyko netuščiom rankom, bet atvežė dėžę šampano, Chicagos lašinėlių ir juodos lietuviškos duonos, o svečių priėmimui pridėjo dar ir kuklią auką. Šioje pastogėje, nors ir labai remonto reikalinga, visiems buvo tikrai malonu pasisvečiuoti ir pajusti tą lietuvišką nuoširdų ponų Bačkių vaišingumą.

Reikia tikėtis kad pradėti planai remontuoti Lietuvos atstovybę eis pirmyn ir kad visos organizacijos jungsis prie šio darbo.

Republikonas

JAV LB Kultūros Tarybos pirmoji premijų šventė Clevelande. 1980 m. Kultūros premijų laureatai iš k. į d.: A. Mikulskis, A. Landsbergis, D. Mackialienė, K. Bradinas ir dail. V. Vizgirda.

L. B. Kultūros premijų įteikime savo kūrinį paskaitė newyorkietis A. Landsbergis.

V. Bacevičiaus nuotr.

Vienybės nuolatinis bendradarbis Mykolas Drunga, kuris anksčiau gyveno Bostone, kalbasi su iš Bostono atvykusiu rašytoju Antanu Gustaičiu. Drunga vadovavo Jaunimo Centro kavinėje surengtai su A. Gustaičiu literatūrinei vakaronei.

Ed. Šulaičio nuotr.

Antanas Maziulis, tautotyrininkas, sugrįžo į savo namus So. Bostone iš Chicagos, kur pabuvojo ilgesnį laiką, galutinai paruošdamas spaudai prof. Juozo Puzino raštų pomirtinį rinkinį.

Rašytojas Stasys Santvaras, Ponchielli operos "I Lituani" libreto vertėjas į lietuvių kalbą, tos operos pastatymo proga birželio mėn. viduryje skrenda Chicagon. Ten būdamas, dalyvaus svečių ir jo kūrybai bei gyvam žodžiui skirtoje literatūrinėje vakaronėje birželio 19 d. Jaunimo centro kavinėje. Vakaronę organizuoja Chicagos šviesiečiai-santariečiai.

o o o

Raimundas Aušrotas, aeronautikos ir biznio administracijos mokslų magistras, šiuo metu eina Massachusetts Technologijos instituto Cambridge Lėktuvų transporto laboratorijos (Flight Transportation Laboratory) vicedirektoriaus pareigas.

o o o

LJS Bostono sekcija paskelbė fotografijos konkursą, kuriame kviečiami dalyvauti tik mėgėjai. Konkurso paskutinė data šiemet liepos 31 d. Jury komisijoje bus Boston Globe profesionalai fotografai. Geriausioms nuotraukoms skiriamos trys premijos — \$250, \$100 ir \$50. Rezultatai bus paskelbti rudenį. Kalbama, kad ši Lietuvių Jaunimo Sąjungos paskelbtoji paroda susilaukia nemažo susidomėjimo.

Vienybė, 1981 m. birželio 20 d.

"SENAPILĖS" DVASIA

Apie šimtas skautų ir skaučių iš įvairių JAV ir Kanados vietovių kapų puošimo savaitgalį buvo suvažiavę B. S. A. vietovėje, Beaumont Res., Rock Creek, Ohio.

Ten per tris dienas stovyklautojai gyveno 12-ojo šimtmečio dvasia "Senpilėje", kuri, manoma, buvusioje vietovėje, kur dabar Lietuvoje stovi Kapsuko — Marijampolės miestas.

Jie rengėsi senoviškai, valgė pagal senoviškas tradicijas, "kovėsi" su gudais, apvedino kunigaikštį Algimantą su Aldona, kalė senoviškus pinigus, už kuriuos galėjai nusipirkti suvenirines sages, šoko senovinius šokius ir žaidė tų laikų žaidimus.

Daugelis dalyvavo vaidinime "Algimantas", vadinosi senoviškais vardais. Vaidinime roles atliko šie vadovai:

Laumė vaidino s. fil. L. Rugienienė; vaiduoklį — kun. v. s. A. Saulaitis; burtininkę — v. s. D. Eidukienė, šauklį — v. s. K. Tījūną — v. s. V. Jokubaitis; metraštinką — v. s. V. Bacevičius, muitininkę — v. s. v. sl. V. Nasvytė; audėją — s. fl. t. I. Laucienė; žaislius — D. Rugienytė, A. Rugienis, A. Miškinis, L. Orentas, V. Rasutis, P. Nasvytis ir T. Stanaitis.

Visi buvo rengėjams dėkingi už tai, kad jaunimas turėjo progos "nukeliauti" į praeitį ir pagyventi dvyliktojo šimtmečio legendarinėje Algimanto-valdomojoje Lietuvoje.

V. Bacevičius

Apie šimtas skautų ir skaučių iš įvairių JAV ir Kanados vietovių buvo suvažiavę Beaumont, Res.

prie Rock Creek, Ohio, kur jie per tris dienas gyveno "Senpilėje", 12-tojo šimtmečio papročiais.

Dr. Jurgis Paulikas, Los Angeles, Cal., šiuo metu yra Aerospace firmos tolimųjų erdvių laboratorijų direktorius. Papuošta didelėmis spalvotomis iliustracijomis, jo studija apie saulės audras ir vėjus tapo išspausdinta naujausiame Smithsonian instituto Washingtone leidinio "Fire of Life" numery. 1980 m. dr. Paulikas buvo laimėjęs aukščiausią žymenį už tarptautinio masto vadovybę magnetinės fizikos ir erdvių panaudojimo srityse.

Muz. Stasys Sližys Detroite įkūrė naują chorą. Tai šv. Antano parapijos choras, į kurį įsirašė jau 19 apylinkės lietuvių. Sližys neseniai perėmė tos parapijos vargonininko pareigas.

Pianistas Antanas Smetona turėjo savo recitalą D. M. N. P. Auditorijoje Clevelande.

Vlado Bacevičiaus nuotr.

Apsilankius pas Liūdą Dovydeną

Clarks Summit, netoli Scranton, Pa. miško pašonėje nuošaliai nuo greitkelių savo sodyboje gyvena daugelio knygų autorių rašytojas Liūdas Dovydenas su žmona Elena-Garniute.

Ramų ir jaukų vasarą siūbuojančioj pamiškėj. Urzgiantis maurojantis greitkelių trafiką nepasiekia sodybos.

Kalnai ir slėniai — banguojanti Pensylvanija kuriuo keliu bevažiuočiau — gali grožėtis pasigėrėtiniais vaizdais, ypač rudenį ar pavasarį, kai šlaitai paplūsta skaidriausiom spalvomis. Ir svečią Dovydenas nevengia pavežioti po apylinkę. Žino jis dažno kiemo-gyventojų ilgesnį ar trumpesnį istoriją ir ją gyvai vaizdingai papasakoja.

O kiek jam teko čia sutikti senosios emigracijos lietuvių angliakasių ir klausyti jų pasakojimų apie praeitį, išsikūrimą šiame krašte, darbą ir gyvenimą! Nei darbas, nei gyvenimas nebuvo jiems lengvas. Atsivežta iš Lietuvos sveikata ir energija įveikė visas kliūtis, ir kurie buvo laimingi — neužversti anglis sproginų kasyklose atvejais — veržėsi visom jėgom ir gražesnį gyvenimą: statė sau namus, klubus, bažnyčias, leido vaikus į mokslą ir patys švietėsi. O dabar be sau namų retai ką stato, nors degančiai reikia patalpų archyvam, muziejui...

Lietuvių angliakasių gyvenimą

Pensylvanijoje Dovydenas panaudoja savo novelių — apsakymų siužetą. Jų randame paskiausiose jo apsakymų knygose: Pašturpo mano velnias (1974) ir Vasaros vidudienis (1979).

Abi jos yra vertos bet kurios čia dosniai dalijamų premijų.

Nugyvenęs tris šimtmečio ketvirčius, Dovydenas tęsia rašytojo darbą ramioj nuošalioj sodyboje: rašo atsiminimus ir yra apmetęs dramą.

Linkime jam geriausios sėkmės — kūrybingai baigti ketvirtąjį šimtmečio dalį.

J. K.

NAUJOS KAPINĖS

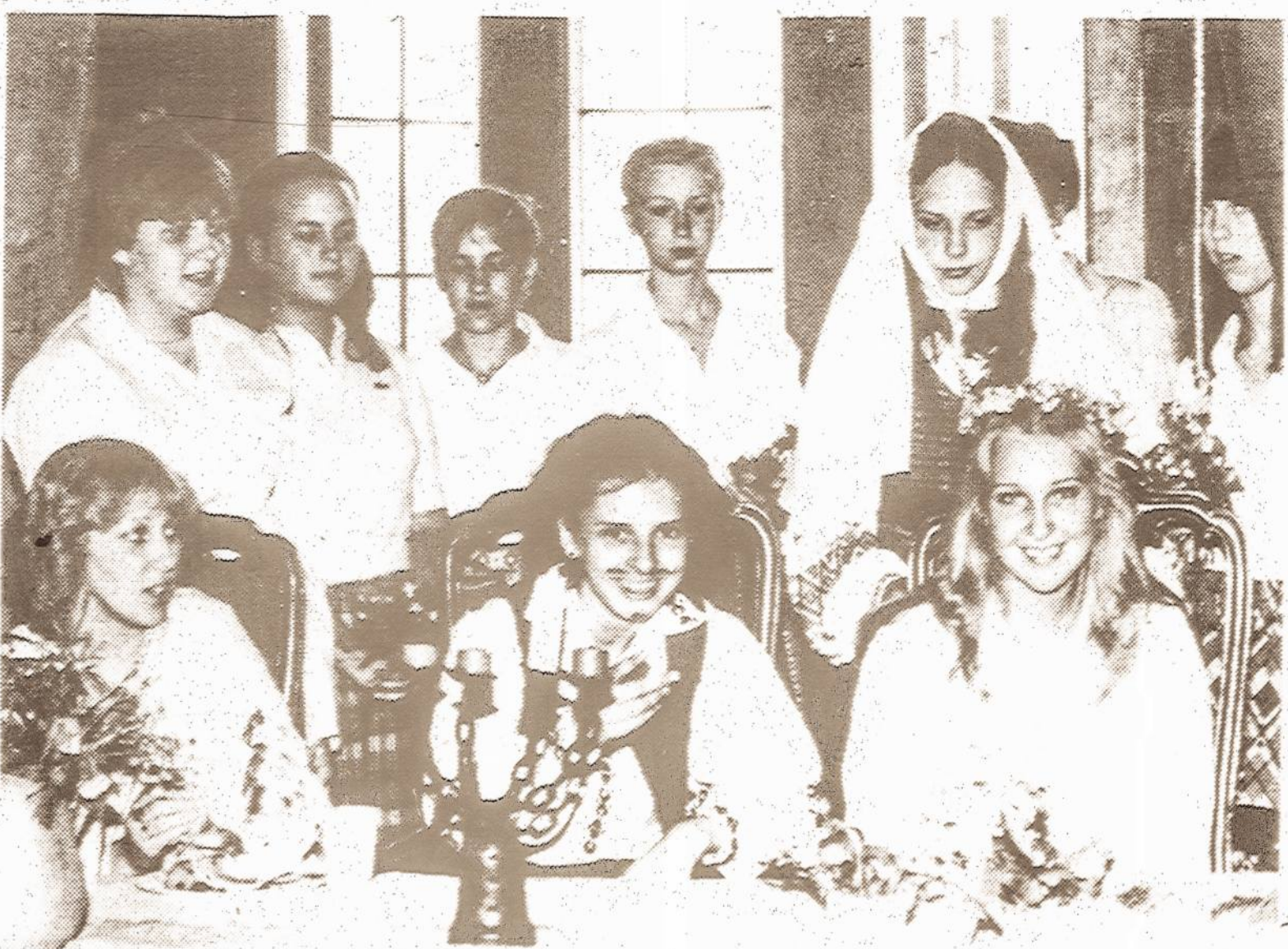
Vietos dvasiškiams, Kun. P. Palabai ir kun. J. Burkui pritariant ir bendradarbiaujant, Hot Springs apylinkėse, gražioje vietoje, įkurtos Lietuvių kapinės.

Lietuvių kapinių įkūrimo proga, norintiems tose kapinėse isigyti vietas, duodamos didelės nuolaidos:

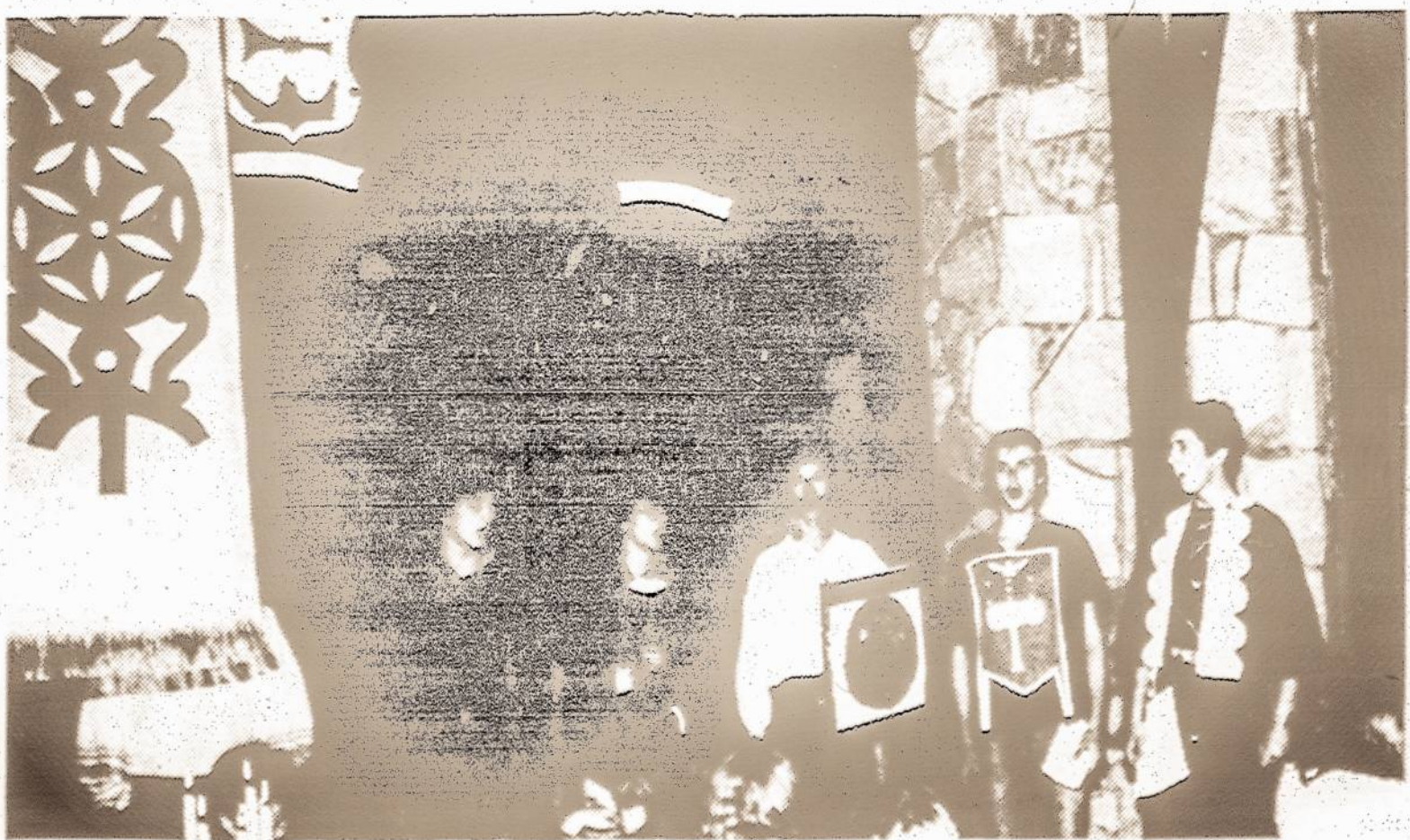
Priežiūra kapinėse bus nuolatinė, Suinteresuotieji asmenys neturės ja rūpintis.

Norint gauti šiuo reikalu daugiau informaciją, prašoma kreiptis į LB Hot Springs Apylinkės savitarpinės pagalbos (socialiniams) reikalams valdybos narį T. Dambruską, 104 Marigold, Hot Springs, Arkansas 71901. Telef. 1-501-623-2691.

Kapinių sekcija

Algimanto ir Aldonos vestuvės su pamergėmis "Senpilės" menėje.

"Senpilės" menėje atliekama dalis programos. V. Bacevičiaus nuotrauka. Vienybė, 1981 m. birželio 20 d.

LIETUVIAI CHICAGOJE

MENO MEISTRAI IŠ LIETUVOS

Pažangiųjų lietuvių laikraštis New Yorke Laisvė šventė savo 70 metų sukaktį. Sukaktis buvo paminėta, kiek tik galima šauniau. Iš Vilniaus į šią šventę atvyko Tiesos redaktorius Laurinčiukas ir trys meno meistrai: dviguba laureatė solistė Aušra Stasiūnaitė, laureatas smuikininkas Raimundas Katilius ir pasižymėjęs pianistas Povilas Stravinskas. Meno meistrai! — tai neperdėta: visi šie trys savo mene džiugino. Klausykite — štai ką, štai kokio lygio meną tėvynėje lietuviai prasimanė!

Solistė Aušra Stasiūnaitė

Buvo jie ir Chicagoje. Vilnies laikraščio patalpose buvo jiems pietūs ir jų pasirodymas. Gaila, kad ir su kviestiniais kitataučiais čia tebuvo maždaug apie 70 žmonių. Mažoka.

Gegužės 5 d. Beverly Art salėje Chicagoje buvo šių trijų meistrų koncertas. Atrodo, klausytojų buvo virš trijų šimtų. Šiais reorgiško siautėjimo laikais Chicagoje tai parodė didelį mūsų žmonių menu iš tėvynės susidomėjimą.

Norėtusi dėl šios svečių iš tėvynės viešnagės kai ką pasakyti ir prikištino.

Šiandieninės Lietuvos kompozitorių kūryba yra ne tik gausi, bet ir savo lygiu derinasi prie gerojo tautų meno. Mūsų išeivių solistų ir chorų programose ne vieną kartą

Smuikininkas Raimundas Katilius

ta kūryba iš Lietuvos vyrauja, o mūsų publika ją mėgsta. Prieš pusmetį Chicagoje net ir nelengva Jeronimo Kačinsko iš Bostono kūryba buvo išklaudyta ir labai šiltai priimta. Geroju minime ir Darių Lapinską. Na, o dabar iš tėvynės tai jau reikėjo laukti daug ko naujo, nuostabaus. Deja, girdėjome "Tykiai, tykiai" ir "Susvarcyk, antela". . . Tai tau: nei Klovos, nei Kutavičiaus, nei Bajoro, anei daugelio kitų vokalinį ciklą! Vietoj lietuviškos muzikos mums davė Bachą, Rossini, Schubertą, Glinką, Arditi . . . Bisui buvo arija iš "Carmen", lyg lietuvių operos būtų nudainuotos ar šiaip nevertingos!

Taigi, iš tėvynės atvažiavo meno meistrai, bet neatvažiavo taip pat meno meistrų kūryba. Prieš keletą metų daugelio nuostabai G. Kaukaitė atvežė F. Bajoro "Sakmių siuitą". Deja, ir toji pati G. Kaukaitė atvažiavo kitą kartą ir, palikusi visokias "Sakmių siuitas", parodė, kad ji gerai sugeba imituoti senas moterėles, iš kurių tautosakininkai užrašinėja liaudies dvasios turtus ir produktus. Sic!

Šį kartą ir svečiai instrumentalistai mums nepagalėjo L. v. Beethoveno, Chopino, Brahmsio ir kt. Kai kas teko ir E. Balsiui su V. Barkausku, bei M. K. Čiurlioniui. Dukart girdėjau F. Bajoro "Šoki", klausytojų sutiktą labai šiltai.

Pianistas Povilas Stravinskas

Apie meistrus ir jų technišką pajėgumą, ypač apie solistę, norėtusi pirma daugiau išgirsti, o paskui daryti išvadas. Reiktų trijų koncertų — visų trijų po vieną. Bet svečių sąlygomis tai būtų neįmanoma.

Visgi atidėjus visokias kitokias nuomones, tenka apgailestauti, kad koncertų iš tėvynės girdime per retai. O ir tie patys nelengvai surengiami. Nuoširdus dėkui trims meistrams iš tėvynės, dėkui jų globėjams bei palydovams, dėkui ir koncertų rengėjams.

Juozas Kreivėnas

APIE LIETUVIŲ "GALERIJĄ"

Chicago Tribune, rašydama apie Chicago artimoje šiaurėje esančią Wells gatvės rajoną, pamini jo atgimimą ir pavadina šią apylinkę Chicago SoHo.

Šioje gatvėje yra įsikūrusi dauguma Chicagoje veikiančių galerijų. Išvardinant visas čia esančias galerijas, yra minima ir lietuviškoji galerija (744 No. Wells). Jos vardas yra lietuviškas "Galerija", nors gal geriau būtų, kad būtų pridėtas ir koks kitas lietuviškas pavadinimas (du žodžiai). Yra rašoma, kad šios galerijos tikslas — sukelti platesnį susidomėjimą menininkais, kuriuos praėjusių 30 metų laikotarpyje Chicago lietuvių visuomenė laikėsi sau.

Kad kai kuriais šioje galerijoje pasirodžiusiais dailininkais amerikiečiai domėjosi, yra faktas. Chicago Sun-Times dienraštis kovo 13 d. laidoje įdėjo didžiulę antraštę "It's worth an effort to see world-class artist Virkau's show". Štai, ką apie jo parodą rašė meno kritikas Harold Haydon tame dienraštyje:

Vytautas O. Virkau, one of our most valuable painters, has a show

at Galerija, 744 N. Wells, that has stimulated a new surge of paintings. His brief exhibition ends Saturday, and is worth a special effort to see.

Lithuanian-born Virkau, widely known for book illustrations and bookplates, is a designer par excellence. His paintings fuse landscape and architectural motives with abstract linear elements that themselves derive from cloud formations, water, plowed fields and light. Subtle grays create Virkau's basic tonality, accented with strong color, while changes in scale make for ambiguous space relations.

Beje, neseniai ši galerija šventė savo gyvavimo metines. Atrodo, kad jos misija — išvesti lietuvių dailininkus į kitataučių publiką gana pavyko. Linkėtina jai dar geresnės sėkmės ateityje.

Šios galerijos įsteigėju ir jos vadovu yra kun. Algimantas Kezys, kurio foto darbai vis suranda didesnio susidomėjimo amerikiečių tarpe. [eš.]

SUKAKTUVINIAI LIETUVIŲ OPEROS SPEKTAKLIAI

Lietuvių Opera jau pasirodė 25-tam jubiliejiniam sezonui ir į sceną išeina su dar niekad lietuvių nestatyta italo Amilcare Ponchiello opera "I Lituani" — Lietuviai.

Sukaktuviniai spektakliai įvyksta birželio 13, 14 ir 20 dienomis Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje. Tas dienas Chicago merė, priėmusi Operos atstovų delegaciją, paskelbė visame mieste Lietuvių Operos dienomis.

Operos stiprybė yra chorai, kuriems pasireikšti kompozitorius A. Ponchielli savo operoje skiria daug vietos. Šios operos pastatymas pareikalavo daug pastangų, darbo ir išlaidų. Daugelis nuolatinių rėmėjų jau atidavė kasmetinę duoklę, bet laukiami ir nauji mecenatai.

Operos vadovybės, choristai ir solistai įdėjo šimtus darbo valandų spektakliams tinkamai pasiruošti.

Pirmą kartą šią operą italai pa-

statė La Scala teatre Milane, 1874 m. kovo 7 d. Taigi, daugiau kaip prieš 100 metų.

Libretą jai parašė Antonio Ghislanzoni, panaudojęs Adomo Mickievičiaus poemą Konradas Valenrodas. Nepakankamai pažindamas to laiko Lietuvos politinės padėties, autorius supainiojo kai kuriuos istorinius įvykius. Nors operos libretas nėra istorijos vadovėlis, o tik muzikinio veikalo griaučiai, bet vis dėlto geriau yra, kai dainuojami žodžiai atitinka ir istorinę tiesą. Į šią "Lietuvių" operą žiūrима kaip į muzikinį veikalą, o ne kaip istorinių įvykių aprašymą.

Operos lankytojų patogumui, operos vadovybės rūpesčiu ir pastangomis, poeto Stasio Santvaro išverstas libretas, yra išleistas atskiru leidiniu ir gaunamas Vaznelių prekyboje, kur parduodami ir bilietai į operos spektaklius.

SŪDUVOS GARSO KASETĖS

1. Moderni Bažnyčia — kun. V. Bagdanavičius.
2. Sąžinė ir pareiga — kun. V. Bagdanavičius.
3. Ligos. Vaistai. Maistas. Dr. Leonas Šulas.
4. Testamentai. Paveldėjimo mokesčiai. Teis. Pranas Šulas.
5. J. Jurašo režisuotas veikalas "Savižudys".
6. Kelionė į Lietuvą.
7. Aloyzo Barono ir kitų įvairios novelės.
8. Kauno radiofono užėmimas 1941 m.
9. Pasakos. Mįslės. Dainos.
10. Maironio, Putino įvairi poezija.
11. Tautosaka, patarlės, priežodžiai.

Kasetės siunčiamos, gavus didesnį voką su užsakytojo adresu ir 35 c. pašto ženklų ir pagal išgalę mažą čekutį ar pašto ženklą.

Siųsti: V. Šulaitis, 7414 Dunbarton Ave., Los Angeles, Cal. 90045.

Vienybė, 1981 m. birželio 20 d.

Sol. Algis Grigas su Jaunimo Centro valdybos pirmininke Irena Kriaučeliūniene. Grigas suorganizavo Jaunimo Centro koncertą balandžio 26 d. Jaunimo centre, kur pasirodė Chicago lietuvių Operos žvaigždės [jų tarpe ir pats sol. Grigas]. Jis taip pat buvo vienas iš pagrindinių organizatorių Lietuvos menininkų koncerto gegužės 5 d. Beverly Arts Center patalpose.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS ŽINIOS

Ryšium su pasikėsiniu į JAV prezidento Reagan gyvybę Lietuvos atstovas jam pasiuntė telegramą, pareikšdamas L. D. T. ir visų lietuvių vardu užuojautą ir nuoširdžiausius linkėjimus greit pasveikti ir sustiprėti. Dr. S. A. Bačkis gavo atsakymą su padėka ir už pareikštas mintis labai gili įvertinimą.

Vainikų dieną, gegužės 25, Lietuvos atstovas ir O. Bačkienė padėjo puokštę gėlių iš Lietuvos Pasiuntinybės darželio prie Ltn. Samuel J. Harris, žuvusio Kaune 1920.II.24 d., kapo Arlington kapinėse. Po to, jie aplankė Ministerio P. Žadeikio ir jo šeimos bei buvusio Lietuvos atstovo J. Kajecko ir jo žmonos kapus, padėdami po simbolinę rožių puokštę.

Washingtono Arkivyskupo James A. Hickey kvietimu Lietuvos atstovas ir O. Bačkienė 1981.VI.3 d. dalyvavo St. Matthew katedroje mišiose, kurias arkivyskupas celebravo už kardinolą Stefan Wyszyński.

Pamaldose dalyvavo JAV prezidento atstovas, vyriausybės atstovai bei JAV Kongreso nariai ir Diplomatinis korpusas.

Birželio 4 d. Valstybės sekretorius ir ponias Haig Valstybės Departamente Diplomatinių misijų šefų ir jų žmonių garbei surengė priėmimą, kuriame dalyvavo Lietuvos atstovas ir O. Bačkienė.

Pasisveikinus su visais svečiais ir vaišėms įpusėjus Valstybės sekretorius Alexander Haig Jr., tarė trumpą žodį. Pasveikindamas diplomatinį korpusą jis pažymėjo JAV tikslą siekti visų tautų bendradarbiavimo, tikslu išlaikyti taiką, teisingumą ir visų tautų gerovę.

Diplomatinio korpuso vardu už gražų priėmimą Valstybės sekretoriui ir ponias Haig dabartinis Diplomatinio korpuso dekanas Sovietų ambasadorius Dobrynin padėkojo. Kartu, su jomoru, jis pridūrė, kad diplomatiniam korpusui būtų malonu dažniau būti pakviestam į priėmimus bei susitikimus...

Birželio 5 d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovai surengė pobuvį su dabartiniu Baltijos valstybių skyriaus vedėju Valstybės Departamento p. Thomas D. Longo, Jr. ir būsima to skyriaus vedėja panele Mildred A. Patterson, kuri netrukus perims jo pareigas.

Pobūvio metu ponui Longo, Jr. buvo pareikšta padėka už jo gražų ir nuoširdų Baltijos valstybių interesais rūpinimąsi ir taip pat buvo pasikeista informacijomis bei nuomonėmis Baltijos valstybių atstovavimo klausimu ir jų reikalais.

Gegužės mėnesį ir birželio mėn. pirmojoje pusėje Lietuvos atstovas ir p. O. Bačkienė dalyvavo keletos Trečiojo Pasaulio ir NATO valstybių ambasadorių rengtuose priėmimuose jų tautinių švenčių proga bei eilėje kitų priėmimų.

Prelatas dr. Audrys J. Bačkis, Viešiesiems Bažnyčios Reikalų Tarybos reikalams Vicesekretorius, trumpai viešėjo pas tėvus Washingtone. Ta proga buvo paminėta Vienybė, 1981 m. birželio 20 d.

jo kunigystės 20 metų bei jo tėvelio 75-erių metų amžiaus sukaktys. Prelatas per Atvelykį aukojė Šv. Mišias Lietuvių Šiluvos koplyčioje — National Shrine —, kurion šiemet iš visos Amerikos yra organizuojami pelerinažai Šv. Marijos garbei.

Prelato A. J. Bačkio lankymosi proga Washingtono arkivyskupas James A. Hickey buvo pakviestas į su tėvais vakarienei į savo rezidenciją ir taip pat į priėmimą, kurį arkivyskupas, kaip Amerikos Katalikų Universiteto Kancleris rengė pagerbti Universiteto prezidentą.

Savo buvimo metu Washingtono prelatas A. J. Bačkis buvo nuolatinis svečias Apaštališkoje Delegatūroje. Jis taip pat atsilankė į porą lietuvių pobūvių. Gegužės 4 d. grįžo Romon.

Lietuvos Pasiuntinybė dėkoja

Pastaruoju laiku Pasiuntinybė gavo eilę dovanų: J. Kapočius atsiuntė Lietuvių Enciklopedijos leidyklos išleistą Lietuvos žemėlapių du pakietėliu, kaip dovaną Pasiuntinibei informacijos tikslams.

Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla Pasiuntinibei atsiuntė savo gražių leidinių, kaip Lietuvių Fondo dovaną. Po to, ta pati leidykla atsiuntė dr. Vitolio E. Vengrio kūrinių — Lithuanian Bookplates — Lietuvių Ekslibriai.

Šiomis dienomis ponias Austra Puzinienė padovanojo penkis Pivilo Puzino kūrinių albumus, skirtus progai esant įteikti, kaip menininko dovaną Pasiuntinybės svečiams.

Lietuvos atstovas dr. S. A. Bačkis nuoširdžiai dėkoja visiems aukščiau išvardytiems geradariams už taip labai vertingas dovanas Lietuvos Pasiuntinibei, kurios patarhaus informacijoms apie Lietuvą.

Iš JAV LB vakarinio pakraščio rajoninės konferencijos bal. 25 d. Chicagoje — Jaunimo Centre. Nuotraukoje: apie Pasaulio lietuvių žurnalą kalbasi PLB pirm. Vytautas Komantas ir JAV LB Lemonto apy-kės pirm. Viktoras Garbonkus. Jono Urbono nuotr.

LITUANISTIKOS SEMINARAS UNION PIERS, MICH.

Lietuvių Skautų Sąjunga birželio 20-27 dienomis ruošia septynių dienų Lituanistikos Seminarą, Gintaro vasarvietėje, Union Pier, Mich.

Programoj: lietuvių kalba (rašyba, lietuvių spaudos nagrinėjimas, iškalba); Lietuvos istorija (nuo 1940 m. iki dabarties); lietuviškos dainos (jų parinkimas, dainų vedimas).

Lektoriai prityrę minėtų sričių specialistai — lituanistas J. Masilionis, dr. T. Remeikis, muz. F. Strolia ir kun. J. Vaišnys, SJ.

Kursai vyks paskaitų, pašnekečių, diskusijų praktikos darbų forma. Šiam tikslui telkiama lituanistinės srities biblioteka, skaidrės ir kitos akivaizdinės priemonės.

Mokestis — \$110 asmeniui (įskaitant maistą ir nakvynę). Dalyviai:

LSS vadovai-ės, 18 metų ir vyresni, baigę gimnaziją (HS).

Dalyviai renkasi Gintaro vasarvietėje penktadienio, birželio 19 vakarą iki 11 val.; išsiskirsto birželio 27 — šeštadienį ryto.

Norį seminare dalyvauti, kreipiasi pas savo tuntininkus arba į Lit. Seminaro viršininkę D. Eidukienę, 4629 So. Mozart Ave., Chicago, Ill. 60632.

VIEŠI AUSTRALIJOJE

Pastaruoju metu į Australiją atvyko gana gausiai svečių iš Lietuvos. Sydney savo brolio Vytenio aplankyti atvyko inžinierius architektas Vytautas Sliogeris, žurnalistas Baltušytė, žinomo rašytojo Juozo Baltušio dukra ir kt.

Bendras vaizdas iš Amerikos rytinio pakraščio lietuvių tautinių šokių šventės įvykusios Hartford, Conn., gegužės 31 d. Aušros Bagdonavičiūtės nuotr.

Tegyvuoja didvyriškoji tarybinė liaudis ir jos šauniosios Ginkluotosios Pajėgos!

D. Ustinovas
TSRS gynybos ministras

PAVASARIO LINKSMYBĖS

Pavasaris šimet Lietuvoje buvo ankstyvas, kaip ir pas mus, nors keletą kartų buvo vėl gerokai atšalę. Ieškant oficialių datų, žiemos pabaiga gal galima būtų laikyti Moters dieną, kovo 8-tą, kuri ten turi pakeisti Motinos dieną. Po to sekė sėja, spaudos ir radijo dienos, Pergalės šventė gegužės 9-tą ir dar daug visokių oficialių minėjimų ir iškilnių.

Po prezidento Reagano rinkimnės pergalės ir aštresnių pasisakymų prieš rusus, tenykštis spaudos tonas dar ilgai tebebuvo toks, kaip ir anksčiau: nedraugiškas, įtarus, bet be atviro koliojimosi. Vienok maždaug gegužės viduryje kažkas davė signalą pradėti atvirai keiktis. Muitininkų akciją prieš Aerofloto lėktuvą Washingtono aerouoste Lietuvos spauda vadino "vandaliizmu" ir "atviru banditizmu". Ir tai žmonės, kurių pačių muitininkai reguliariai išrengia bobeles, važiuojančias giminių lankyti į Vilnių, ieškodami kontrabandos! Jų spauda "finansinio banditizmo aktu" taip pat vadino amerikiečių reikalavimą Čekoslovakijai atsisteisti už Amerikos piliečių konfiskuotą turtą, laikant Čekoslovakijos auksą kaip to atsisteisimo garantiją.

O gal tai nauja tarybinė žodžio "banditas" reikšmė, nes skaitytojai dar atsimena, kad ir Lietuvos partizanai buvo vadinami, o Afganistano laisvės kovotojai ir dabar tebėra vadinami "banditais"? Žodžiu, visi, kas atvirai priešinasi rusų užmačioms, gali būti vadinami "banditais", panašiai, kaip pvz., visi tie, kas nepritaria reorgams, kartais apšaukiami komunistais ar jų pakalikais.

KINO FESTIVALIS

Nuo gegužės 5-tos dešimt dienų Vilniuje, Kaune ir kituose Lietuvos miestuose vyko XIV Sąjunginis kino festivalis, per kurį buvo parodyti šimtai pereitais metais susuktų meninių, dokumentinių, mokomųjų ir kitokių filmų. Viena iš trijų pagrindinių festivalio prizų laimėjo lietuviškas filmas apie Pirčiupio tragediją "Faktas".

Bendrai visose tarybinio meno srityse karo tema tebėra gyva, ką rodo ir šis filmų festivalis. Pavyzdžiui, garbės prizą jame gavo Brežnevo karo metų atsiminimų perfilmavimas, kitą prizą laimėjo uzbekų filmas "Tarnaujant tėvynei". Be to, festivalyje buvo specialus prizas už geriausią filmą karine patriotine tema. Todėl keistokai nuskambėjo ir TSRS Valstybinio kinematografijos komiteto pirminko F. Jermašo teigimas, atidariant festivalį, kad "Svarbiausias dabartinio tarybinio kino ypatumas yra tas, jog šiuolaikinė tema užėmė jam pagrindinę vietą".

"Fakto" režisierius yra A. Griekvičius, scenarijaus autorius — V.

"Kelionė į rojų". Pagrindiniame — Indrės — vaidmenyje aktorė R. Krilavičiūtė.

Žalakevičius, operatorius — D. Pečiūra ir dailininkas — G. Kličius. Filme vaidina D. Banionis, V. Mainelytė, R. Adomaitis, D. Kazragytė, J. Budraitis ir kiti.

Geriausią festivalio režisierių prizus gavo V. Starošas ir R. Šilinis už juostą "Post scriptum senam filmui". Antrąjį festivalio prizą gavo Lietuvos kino studijos filmo "Andrius" kūrėjai.

Festivalio metu išryškėjo kitos žymios lietuviškų filmų asmenybės, be jau aukščiau minėtų. Tai režisieriai M. Giedrys, L. Lazėnas, R. Vabalas ir A. Žebriūnas; operatorius J. Gričius; ir jaunosios aktorės R. Arbačiauskaitė ir R. Krilavičiūtė.

Lietuvos kinematografijos komiteto pirmininku, E. Juškiui išvykus darbuotis į Washingtoną, dabar yra A. Brazaitis.

PAŽISTAMOS PAVARDĖS

Lietuvos kompozitorių sąjunga pristatė smuikininką R. Katilių, kuris gegužės mėn. koncertavo Amerikoje, respublikinei premijai "už koncertines programas ir tarybinės muzikos propagavimą".

Toliau džiugina klausytojus Amerikos lietuviams taip pat pažįstama solistė G. Apanavičiūtė (sopranas). Ji neseniai Vilniaus Meno darbuotojų rūmuose davė sėkmingą kamerinių ir operos kūrinių rečitalį, palydint jos nuolatinei akompaniatori G. Ručytei.

Ūkinėje srityje neseniai paskelbti Lietuvos pramonės pirmojo šių metų ketvirčio rezultatai. Ypač blogai iš lentelių atrodo mėsos ir pieno pramonė. Mėsos pagaminta 13 procentų mažiau, negu pernai tuo pačiu laikotarpiu, sviesto net 18% mažiau, negu pernai tuo pačiu laikotarpiu.

Tuo pat metu sumažėjo ir cigarečių bei papirosų gamyba iki 2,2 milijardų vienetų per tris mėnesius, taigi maždaug po aštuonius papirosus ar cigaretes skiekvienam Lietuvos gyventojui į dieną.

PREKĖS ĮVAIRIOS

Lietuvos pramonė pagamina maždaug po 25,000 šaldytuvų ir mėnesį, 40,000 televizorių ir 20,000 magnetofonų. Tarp kitos sumažėjusios produkcijos yra surenkamosios gelžbetonio konstrukcijos, medžio drožlių plokštės, dviračiai paaug-

liams, sieros rūgštis, elektros varikliai ir metalo pjovimo staklės.

Tarp produkcijos, kuri per metus paaugo daugiau kaip 5%, yra įvairios pramonės mašinos, kultūrinės-buitinės ir ūkio apyvokos prekės, baldai, poliolefino vamzdžiai, siuviniai, cukrus ir kilimai. Pastarųjų gamyba per metus paaugo net 156%, ir jų dabar išaudžiama per tris mėnesius pusantro milijono kvadratinį metrų. (Vienas kv m maždaug = 10 kv pėdų.)

Dėl nepakankamos žemės ūkio gamybos Lietuvoje nenustoją reikšmės miestiečių sodybiniai sklypai ir kaimo žmonių miniatiūriniai žemės ruoželiai, iš kurių gaunama neproporcingai daug daržovių, pieno, mėsos ir kiaušinių. Tik kaip tokią žemę įdirbti?

— Medžiok arklių, ieškok traktoriaus ar dirbk kastuvu, — skundžiasi vienas pilietis.

Nedrašūs balsai įtaigoja, kad vietinės liaudies deputatų tarybos turėtų ateiti žmonėms į talką. Dabar čia laimingiausi tie, kurie iš savo įmonės ar kolūkio gali suorganizuoti kokį traktoriuką ar sunkvežimuką, o gal net kokią kumelaitę.

ŠEIMOS PAJAMOS

Neseniai Lietuvos spaudoje vienos šeimos pavyzdžiu buvo paskaičiuota, kokios jos pajamos, įskaitant ir valstybės teikiamus nemokamus patarnavimus.

Tai šeima — tai Salomėja ir Alfonsas Pušiniai Vilniuje, kurie su močiute, vedusia dukterimi ir vaikais, gyvena 14,000 rublių vertės bute. Nuomos jie moka 1 rb ir 65 kapeikas už kvadratinį metrą ir metus. Ten normaliai žmogui tenka maždaug 10 kv metrų gyvenamojo ploto. Nuoma tepadengia maždaug ketvirtadalį buto išlaikymo išlaidų; kitus tris ketvirtadalius užmoka valstybė, kuri Pušinams ir butą išnuomavo.

Ten pat rašoma, kad 1980 m. Lietuvoje vidutinis darbininkų ir tarnautojų uždarbis į mėnesį buvo 167 rb, o įskaitant įvairius nemokamus patarnavimus — 230 rb.

Tarp tų nemokamų patarnavimų svarbiausi: gydymas, mokslas ir atostogos. Skaičiuojama, kad vienam mokiniui bendrojo lavinimo mokykloje valstybė per metus išleidia maždaug 200 rb (Amerikoje —

maždaug \$2,000). Vieno universiteto studento mokslas valstybei kainuoja virš 1,000 rb. Vilniaus ir Kauno gimdymo namuose vienos lovos kaina parai — beveik 11 rb. Vaikų darželio mokestis yra 12 ir pusė rb į mėnesį už vaiką, bet valstybė dar turi pridėti beveik 25 rb prie šios sumos. Panašiai su teatro bilietais, kur valstybė, pvz., 1979 m. prie kiekvieno bilieto primokėjo po rublį ir ketvirtį, nes teatras iš bilietų neišsilaiko.

Šios seimos aprašyme nutylimos išlaidos maistui ir rūbams, nekalbant jau apie automobilį.

Įdomu būtų pasikalbėti su Pušiniais ir tikrai sužinoti, kaip jie suveda galą su galu, ką jie valgo, kuo vilki, kiek už tai moka.

TRUMPAI

Vilniuje, Karoliniškių rajone, baigiamas statyti didžiausias Lietuvoje radijo ir televizijos ryšių perdavimo centras. Vienas televizijos ir keli ultratrumpųjų (FM) radijo bangų siųstuvai jau veikia.

Lietuvoje per metus nuskęsta iki 500 žmonių. Šimet jau nuskendo 70, jų tarpe neproporcingai daug vyru.

Gegužės viduryje į Kalmukijos Sarpos žemumos drėkinimo sistemos statybą išvyko Lietuvos komjaunuolių būrys. Po karo rusai išvežė į Sibirą beveik visus kalmukus už bendradarbiavimą su vokiečiais.

Vilniuje, Lazdynų rajone, baigtas statyti vienas iš dviejų 16-aukščių gyvenamųjų namų.

Gegužės 16 d. tarp Kauno ir Klaipėdos Nemunu ir Kuršių marėmis pradėjo kursuoti keleivinės greitaeigės "Raketa", laivai su povandeniniais sparnais. Šie laivai Kaune išplaukia iš naujos prieplaukos Viliampolėje.

Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas "už ilgametį vaisingą darbą tarybiniuose organuose" suteikė Mefodijui Medvedevui nusipelnusio kultūros švietimo darbuotojo garbės vardą. Tokie "nusipelnę" vėliau lengviau gauna personalines pensijas, kurios yra daug aukštesnės už paprastasias.

Pilnu pajėgumu pradėjo veikti Panevėžio tarpukinė gyvulininkystės įmonė, viena iš kokio tuzino tokių įmonių Lietuvoje. Ten per dieną gaunama po pusantro šimto paršelių ir į skerdyklą pristatoma tiek pat bekonių.

Tiesoje gegužės viduryje pasipylė laišku, kuriuose skundžiamasi, kad į užkeigą, kai kuriuos koncertus ir į poilsio namus neleidžiami vaikai net ir su tėvais.

Vienybė, 1981 m. birželio 20 d.

LIETUVIŲ SPORTININKŲ ŽAIDYNĖS BALTIMORĖJE GEGUŽĖS 16-17

EDVARDAS ŠULAITIS

Jau 31-ji kartą Šiaurės Amerikos lietuviai sportininkai buvo susirinkę savo metinių žaidynių, bet tik pirmą kartą tokio masto varžybas priglaudė Baltimorės lietuviai.

Gegužės 16-17 dienomis į Baltimorę, prie JAV sostinės Washingtono, buvo sugužėję arti 400 sportininkų, kurie čia išbandė jėgas krepšinyje, tinklinyje, plaukyme ir šachmatuose.

Daugumas sporto varžybų buvo pravesta Baltimorės priemiestyje-Catonsville. Tik šachmatai, dalyvių registracija, susipažinimo vakaras ir balius vyko pačioje Baltimorėje Lietuvių Namuose.

Pagrindinės patalpos — Catonsville Community College salė buvo tikrai gera. Čia vyko visos tinklinio, plaukymo ir dalis krepšinio varžybų. Kaip atrodė, šių žaidynių organizatoriai primenybę atidavė tinkliniui (gal dėl to, kad Baltimorės lietuviai neturi krepšinio komandos). Ir tinklininkai čia galėjo šauniai pažaisti, tuo tarpu kai kurioms krepšinio komandoms užteko tik dvejų rungtynių (krepšinio varžybos vyko vieno minuso sistema su paguodos ratu). Ir kitos salės krepšiniui, išskyrus Catonsville Elementary School salę, buvo nebologos (iš viso krepšinis buvo žaidžiamas 4 salėse, esančiose nedaug toli vienai nuo kitos).

LITUANICAI PIRMOJI VIETA

Chicagos ASK Lituanica turėjo laukti beveik 10 metų, iki vėl laimės vyrų krepšinį (paskutinį kartą ji pergalę buvo gavusi 1972 m.). Šį kartą jai "pagelbėjo" paskutinių trejų metų meistrė — Chicago Neris, į Baltimorę nusprendusi nevažiuoti. Tad Lituanica jau didelių pastangų ir nereikėjo. Ji kiek daugiau vargo turėjo su Toronto Aušra, kuri be L. Rautinšo visgi nebuvo pavojingas vienetas. Lituanica prieš ją laimėjo 72-66. Tada krito New Yorko Atletai 82-62 ir baigmėje — Detroito Kovas — 82-73.

Detroito Kovas su garsiuoju krepšininku Žaliagiriu nė karto Lituanicos vyrų nebuvo privedęs prie pavojingos ribos. Nors pas R. Dirvonio treniruojamą Lituanicą ypatingų žvaigždžių ir nesimatė,

tačiau, kaip komanda, sužaidė gana brandžiai, ir net jau pagyvenęs Abramavičius čia dar galėjo pasireikšti.

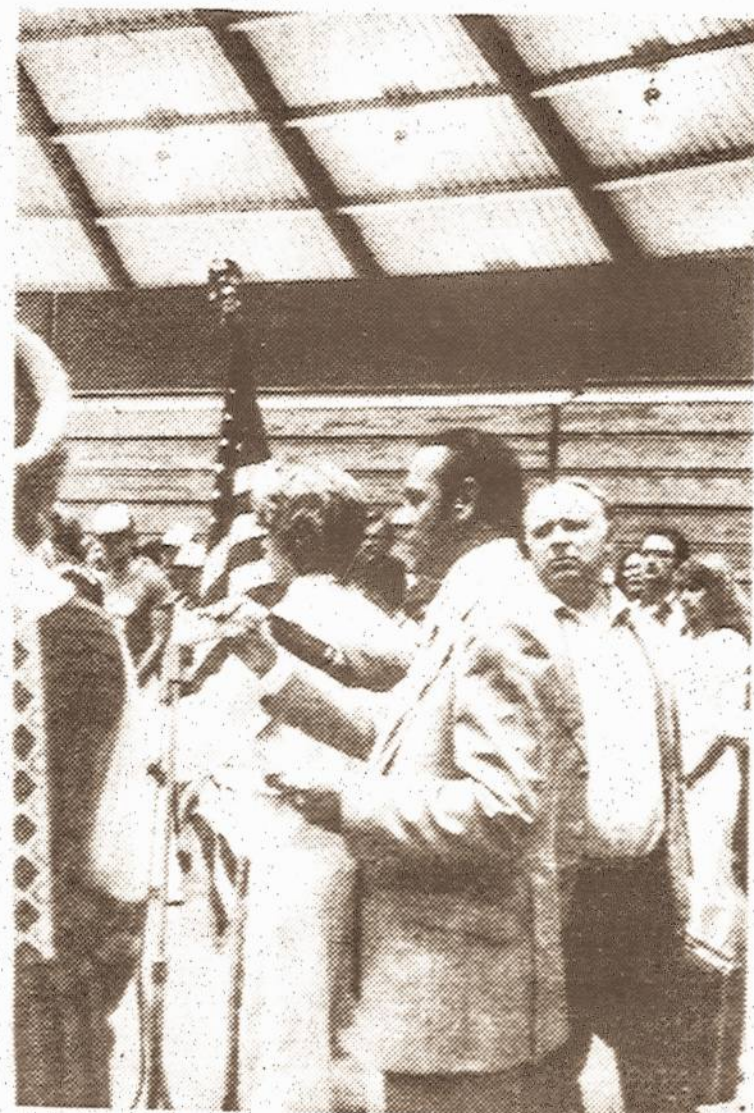
HAMILTONAS LAIMEJO B KLASĖJE

Vyrų A klasėje žaidė tik 4 komandos (jos rungtyniavo taškų sistema), o vyrų B klasėje jų buvo net aštuonios, turėjusios varžytis vieno minuso sistema su paguodos ratu.

Atrodė, kaip nesusipratimas, kad dviem gana pajėgioms komandoms — Clevelando Žaibui ir Hamiltono Kovo I (šių metų Kanados apygardos meistrui) buvo leista varžytis vyrų B klasėje. Tad jos ir be didelio vargo pateko į finalą, kur pergalę nuskynė hamiltoniečiai.

Kad jie buvo visa galva pranašesni už kai kuriuos savo priešininkus, įrodo faktas, jog įveikė Philadelphia Arą net 84-37. Gana pajėgi buvo ir Kovo II-ji, kuri pirmose rungtynėse iš varžybų eliminavo Cicero Ateitį vieno taško skirtumu (49-48), nepaisant, kad ciceriečiai vedė beveik visose rungtynėse. Vėliau Kovas II, kritęs prieš Kovo I, nugalėjo Lituanicos II (68-66) ir užėmė III vietą.

Cicero Ateitis, iškritusi pirmose

31-ųjų S. Amerikos liet. sporto žaidynių organizacinio ir varžybinio komiteto pirm. Algirdas Veliuona kalba tų žaidynių atidarymo iškilmėse. Jo žodžius rekorduoją New Yorko Laisvės žiburio radijo programos vedėjas Romas Kezys.

Dalis 31-ųjų S. Amerikos liet. sporto žaidynių dalyvių jų atidarymo iškilmėse. Iš viso jose dalyvavo apie 400 sportininkų iš įvairių JAV bei Kanados vietovių.

Vienybė, 1981 m. birželio 20 d.

Vaidas iš lietuvių sporto žaidynių atidarymo Catonsville Community College patalpose gegužės 17 d. Ed. Šulaičio nuotrauka

rungtynėse į paguodos ratą, ten didelę taškų persvara atskaitė Philadelphia Arui ir Toronto Vyties penketukui (83-65) ir tapo paguodos rato nugalėtoju, nors bendroje kvalifikacijoje užėmė tik V-tą vietą.

Beje, Cicero Ateities vyrai, pernai Detroite buvo laimėjusieji Jaunių A klasės meistrė varda, šiemet pirmą kartą pasirodę pas vyrus, iš tikrųjų, yra ateities komanda, ir jie po porą metų gali jau pretenduoti ir į pirmąją vietą.

CLEVELANDAS VYRAVO PAS JAUNIUS

Clevelando Žaibo jaunieji krepšininkai iškovojo pergalę jaunių A ir B klasėse. Jaunių A klasėje, kur rungėsi 6 komandos, į baigmę pateko clevelandiečiai ir Lituanicos jaunieji. Prieš tai Žaibas turėjo sunkią kovą prieš New Yorką, o Lituanica gana lengvai atskaitė abiems varžovams. Baigmė buvo permaininga ir, turint daugiau laimės, pergalę galėjo atitekti chiegiečiams.

Jaunių B klasėje Žaibo pranašumas buvo ryškesnis, ir jis čia įtikinančiai įveikė savo varžovus. Baigmėje clevelandiečiai nuskriau-dė Toronto Aušrą 39-36.

Buvo ir jaunių C klasė, kurioje pasirodė tik 3 komandos. Chicago Neris, anksčiau nenugalima beveik visose krepšinio grupėse, čia iškovojo vienintelį laimikį, įveikdama Toronto Aušros ir New Yorko Atletų jaunuosius atstovus.

TINKLINIS — NERIES STIPRYBĖ

Jeigu krepšinyje Chicago Neris nuo katastrofos išgelbėjo tik jauniausieji, tai tinklinyje ji užėmė visas pirmąsias vietas, išskyrus jaunesniųjų mergaičių grupę (ten ji neturėjo savo atstovų).

Tinklinio varžybos šiose žaidynėse buvo centrinėje vietoje. Negana to, kad jos vyko taškų sistema (kiekviena prieš kiekvieną komandą), o vėliau dar pirmosios keturios komandos žaidė vieno minuso sistema, Chicago Neris vyrai finale susitiko su jau gerokai pasenusia Bostono Grandies komanda ir ją įveikė 15-10, 15-10, 15-6. Moterų

baigmėje, žaidynėse nedalyvaujant praėjusių metų nugalėtojais — Cicero Vėtrai, Neris baigmėje atskaitė Žaibui 15-9, 15-6, 7-15, 15-10. Jaunių A klasėje Neris supila kitą Chicago komandą — Žarą, o ši — Mergaičių B klasėje laimi prieš New Yorko LAK (dalyvavo tik du vienetai).

PLAUKIMAS IR ŠACHMATAI

Plaukimas šį kartą buvo pravestas kartu su latviais bei estais. Iš 30 plaukikų apie dvidešimt davė lietuviai, iš kurių 11 buvo Clevelando jaunieji atstovai. Geriausiai pasirodė Tomas Kijauskas ir Daina Grigaraite (pirmasis iš Žaibo, antroji — Detroito Kovo). Atrodo, plaukimu tebesidomi tik jaunimas ir tai tik labai jaunas.

Šachmatininkų buvo visai nedaug. Pirmoji vieta atiteko A. Simonaičiui iš New Yorko, antroji taip pat newjorkiečiui — E. Stakniui. Po jų sekė torontietis V. Genčius ir P. Okas iš Baltimorės.

KITOS PRAMOGOS

Jei dalyvių skaičiumi šios pirmenybės buvo palyginti gausios, tai žiūrovų jos, galima sakyti, visai nebesutrukdė. Stebėtojais buvo tik patys žaidėjai arba su jais iš kitų vietovių atvykusieji palydovai.

Baltimoriečiai buvo užsiėmę žaidynių pravedimu, o atliekamų žiūrovų, turbūt, jie ir neturi. Kaimyninis Washingtonas, nežiūrind, kad atsiuntė krepšinio komandą ir vieną kitą žaidynių pravedimo talkininkų, sportu besidominčios publikos negalėjo suorganizuoti. Tad dauguma rungtynių vyko tuščiose salėse, prie ko, žinoma, mūsų sportininkai per 31 metus jau yra spėję priprasti.

Tačiau žaidynių pramoginio pobūdžio renginiai, kur jau visi galėjo susirinkti vienoje vietoje ir kur rezultatai nebuvo skaičiuojami, buvo gana gausūs. Baltimorės lietuvius, nors jie žaidynėse pirmųjų vietų nelaimėjo, reikia pasveikinti už gražius Lietuvių Namus, kur penktadienį vyko susipažinimo vakaras, o šeštadienio vakare — balius. Šiuose renginiuose gavo

Nukelta į 14 psl.

Stephen Bredes' Contribution to the Lithuanian Cause for Freedom

Dear Mr. Editor;

In the May 9, 1981 issue of the "Vienybė", there is printed an article of and concerning the activities of Alena Devenienė-Vileisyte, also mentioning that S. Bredes had revived an alleged idea of hers some years ago. S. Bredes denies having ever revived any idea claimed by this lady since he never heard it expressed anywhere, or at any time.

I am compelled to set this matter at rest and thus the whole contribution of S. Bredes to the Lithuanian cause for freedom is set forth below.

Thus, in 1951-52 S. Bredes received from the then Lithuanian consul general, the Hon. Jonas Budrys, a small white booklet written by an Estonian writer who set forth his thoughts on the legality of the absorption of the Baltic States into the U. S. S. R.

This booklet set me to thinking, that truly a legal problem faced the Lithuanian people.

The booklet set forth in substance that force of arms, duress and coercion had been used to accomplish the downfall of the Baltic States.

It was plain that some sort of remedy to aid in bringing about a reversal of the ensuing situation had to be found.

At this time the Truman Administration was in office. S. Bredes had received Government Office advertisements concerning government publications.

From these advertisements Bredes found a reference to the "Katyn Forest Murders" publication consisting of a U. S. select committee investigation, findings and its conclusions.

Obviously we had a precedent for a similar investigation of all the facts and circumstances surrounding the absorption of the Baltic States by the U. S. S. R.

S. Bredes discussed his thoughts on this entire subject as above, with the late Dr. Matas J. Vinikas, then the Supreme Secretary of the Lithuanian Alliance of America, and a one time diplomat who represented Lithuania.

After a full mutual discussion of my idea that an application should be made to the U. S. Congress asking for a resolution directing an investigation by a select committee of all the evidence that might be possible to obtain.

Dr. Vinikas stated to Bredes, "write a letter immediately to Dr. Pijus Grigaitis then Supreme Secretary of the Lithuanian American Council, Inc. at Chicago, a full statement of your idea."

Bredes wrote a letter consisting of two sheets which he typed himself and mailed to Dr. Grigaitis, setting forth the whole idea, with the final suggestion, that the evi-

dence, the documents and findings of the select committee should then be submitted at the proper time to the United Nations.

Bredes received advices from Dr. Grigaitis stating that the U. S. Congress had unanimously voted a Resolution directing and ordering the appointment of a select committee of Congressmen to investigate the facts of the alleged incorporation of the Baltic States into the U. S. S. R. The Resolution is H. Res. 346, 83 D Cong. 1st Session, Dept. No. 903 Monday, Nov. 30, 1953.

Bredes was given credit for his idea as originator of the whole concept of said investigation by Dr. Grigaitis as Secretary of the Lithuanian American Council, and by The Lithuanian Daily News called, "Naujienos".

With all due respect to Alena Devenienė-Vileisyte she had nothing to do with this entire subject matter, or any idea connected with it.

In the fall of 1977 Bredes attended a meeting of the Board of Directors of the Lithuanian American Council held at the Sheraton Hotel, Oak Lawn, Illinois. At said meeting, which was the 25th anniversary of the writing of the letter to Dr. P. Grigaitis then Secretary of the Lithuanian American Council, one of the presiding officers, to wit, Honorable Paul P. Dargis, President of the Lithuanian Alliance of America, announced to the entire assemblage of directors, "that Bredes is blind and has come to observe the anniversary of his contribution to the Council and he is the true author of the idea which initiated the Kersten select committee, and no one else. "A standing ovation was given to Mr. Bredes.

I humbly submit Mr. Editor, that the above is the true story of my contribution to the Lithuanian cause for freedom. All my efforts, work and contributions are original and my own and I have made no copy or revival of any one else's idea.

My own signature in my own hand as if this is an affidavit.

Most respectfully yours,

Stephen Bredes, Jr.
Counsellor at Law
37 Sheridan Avenue
Brooklyn, N. Y. 11208

Mrs. Marija Rudis, National President of the Lithuanian American Relief Fund (BALF) was recently awarded a citation by the **Rotary International** for her contributions to international charity.

Valerie Lazauskas, who works for Macy's Department Store in New York City, is a coordinator for Macy's Thanksgiving Day Parades.

Lithuanian American Republican National Federation Chairman Anatole Milunas delivered to President Reagan a statement supporting the administration's policy toward the USSR during the March 27 White House meeting.

1980 BALANCE SHEET OF LITHUANIAN FRATERNALISM

In the light of double-digit inflation, poor bond trading and the natural loss of active organizers, Calendar 1980 was not a spectacular year for Lithuanian fraternal benefit societies. Assets continued to decrease as did the premium-paying membership in all societies. The official statistics for December 31, 1980, appearing in the respective Annual Statements are quoted to illustrate the status of Lithuanian fraternalism.

The Lithuanian Alliance of America is still the largest and most solid organization. Lithuanian Alliance of America assets were \$3,479,582, including a surplus (unassigned funds) amounting to \$878,382. Membership totalled 6,059, organized in 204 lodges, with insurance coverage amounting to \$4,595,179. One hundred sixty-four new members were enrolled in 1980.

Significant that the Lithuanian Alliance of America is still the largest and most solid organization. Lithuanian Alliance of America assets were \$3,479,582, including a surplus (unassigned funds) amounting to \$878,382. Membership totalled 6,059, organized in 204 lodges, with insurance coverage amounting to \$4,595,179. One hundred sixty-four new members were enrolled in 1980.

The assets of the Lithuanian Catholic Alliance of America amounted to \$2,576,663, including a surplus of \$913,428. The Catholic Alliance had 3,616 members in 144 lodges. Insurance coverage amounted to \$3,084,891. Only 18 new members were admitted.

The Association of Lithuanian Workers with assets of \$1,531,225

had a surplus of \$803,109. Membership totalled 2,282, organized in 64 lodges. Total coverage was \$1,572,790. New membership numbered 38.

The smallest fraternal, the American Lithuanian Roman Catholic Women's Alliance had assets of \$243,899. The 626 members belonged to 38 lodges. Total coverage was \$196,999. Only 6 new members were signed up.

The Lithuanian Alliance had the largest assets, insurance coverage and membership. It also signed up more members than the other three societies. The Lithuanian Catholic Alliance had the largest surplus, yet the American Lithuanian Roman Catholic Alliance was in a position to pay off all death claims and still retain a surplus of \$46,900!

Total assets of all four fraternalism amounted to \$7,831,369. The 1980 balance sheet also shows that 12,584 Lithuanian Americans in 450 lodges still subscribe to Lithuanian fraternalism. [AMB]

On May 16-17 the 31st North American Lithuanian Sports Meet was held in Baltimore. Competition was held in basketball, volleyball, swimming and chess. About 400 participated, representing Lithuanian sports and athletic clubs in Baltimore, Boston, Cicero, Cleveland, Chicago, Detroit, New York, Washington, D. C., Philadelphia, and Toronto, Canada. The Men's Class A basketball championship was won by the Lituanica team of Chicago. A rising Lithuanian sports star is 16-year old **Michael Waitkus** of New York.

Vienybė, June 20, 1981

GADFLY PHILOSOPHER JOE

By DEMIE JONAITIS

Joe is a philosophy professor, an American-born Lithuanian and an incorrigible gadfly. Basic in his multi-faceted personality, there are undeniable traits of his unschooled immigrant grandfather who not only educated himself but tried to educate the world as well.

Nobody has ever been successful in selling Joe the Brooklyn Bridge. Nor has anyone been able to sell him the Kosciusko Bridge either, not even with the temptation that "Kosciusko was really a Lithuanian".

Selling Bridges

Recently, as Joe read a copy of "Bridges", that small valiant publication which we all appreciate for its efforts to keep us Americans in touch with our Lithuanian roots, he snorted with his grandfather's comic astuteness, "Short-statured men invariably try to make themselves look big. Similarly, people from a small country try to magnify its achievements. Now just look at this!"

With a red pencil he underscored the passage: "Czeslaw Milosz . . . a Lithuanian-born poet . . . the first Lithuanian to ever be awarded a Nobel prize . . ."

"I can overlook the split infinitive," he huffed. "But why split Czeslaw Milosz? In a New York Times interview, Mr. Milosz declared in no uncertain terms that, although he was born in Lithuania, he is a Pole. Does that make him 'the first Lithuanian' to win a Nobel prize?"

Birth of a Philosopher

It is unlikely that Joe will ever be a candidate for a Peace Prize. However, he did win a prize once. Growing up in the shadows of Brooklyn's Navy Yard and frequenting St. George's Church, he was awarded the first prize for excellence in the Catechism. "I really distinguished myself. The Catechism was in Lithuanian. I memorized the answers — I had no notion what they meant — I performed and I was crowned with a halo of glory."

That experience was undoubtedly the seed responsible for his becoming a gadfly philosopher. Today, while other minds are closed, he still keeps his mind open, hoping "someday to understand the Catechism."

A Non-Joiner

Many of Joe's early childhood friends grew up to be socially involved in Lithuanian-American affairs. But not Joe.

This is a bit odd and sad. He is unusually articulate and gifted with natural leadership. But he has never joined Lithuanian organizations, never participated in the anti-communist comradery of our Freedom Marches, and only on special occasions does he attend cultural events such as an art exhibition or a concert. Nevertheless, he is an ardent student of Lithuanian culture. He can tell you fascinating facts about our lan-

guage, our music, our history. He has no need to flaunt his knowledge. He thinks of himself as "a free individual."

Joe's Temptation

"On several occasions," he admits, "I was tempted to become a joiner. But it always drove me into a cauldron of despair."

"Despair, Joe?"

"I found those good people were determined to take over my mind and direct it according to their own convictions. They were admirable people trying to be big with their demands for freedom, their marches, and their appeals for funds. I found that, instead of fighting for freedom in my own way, I would have to fight those freedom fighters for my own freedom."

"One year I made a trip to Lithuania because that is where Lithuanians live and function. Returning to New York, I found myself in trouble with irritated freedom fighters who declared 'Joe is a communist.' My colleagues at the college were most interested in my fall from grace among my Lithuanian brothers. For a while I wondered if my job was in jeopardy."

Why Are You Here, Joe?

"You have a full rich life outside of the Lithuanian American scene," I commented. "What motivates you to keep coming back? For instance, why are you here tonight?"

We were sitting at a table in the large hall of the Brooklyn Cultural Center. The place was jammed with people. We had just sat through a presentation of a Lithuanian mini-musical-comedy.

"Joe, you don't even like crowds," I probed.

"I'm hooked at the roots," he grinned. "Of course, I could rationalize and tell you that a friend of mine offered to drive me here from Manhattan. Or that I couldn't play tennis today because of the rain. But that's not why I'm here. I'm here by compulsion. It's like living out a necessary Jungian dream. Understand?"

Joe and the Play

"So you succumbed to a compulsion. What was your reaction to the play this evening?"

"O Lord. O Lord."

"Was it, indeed, that bad?"

"Bad? My reaction to the play — if that's what you call it — was excellent."

The play was a musical comedy about old timer Lithuanian country folk. One of the characters reminded Joe of his grandfather and he did not seem pleased.

"I already know what you think of it," I laughed. "It made you suffer. It did not entertain you."

"How can you know what I think," he grumbled, "unless I write a lengthy thesis about it? However, over this piddling bit of scotch, I'll try to give you a succinct answer. The production precipitated me into a profound inner rage."

"But why?"

"I have an enormous reverence for old timer Lithuanians and their songs. The production tonight was self-conscious and embarrassing."

"Aren't you judging it by Broadway standards, Joe?"

"I am judging it by simple humane standards. It presented the old timers gingerly like oafs and oafesses, not with the warmth and insight they deserve. My grandfather would have hooted, 'Silly people — strutting their own inadequacies on the stage — incapable of understanding the people they are trying to represent on the stage.'"

"The audience seemed pretty enthusiastic," I observed.

Levels of Understanding

At this point, Joe and I found several people listening in on our conversation. "Joe, you're right," commented a suave and somewhat didactic gentleman. "This play is about 'ubagai'. It is not on our intellectual level."

Joe raised a hairy eyebrow: "You're wrong, man. A play about 'ubagai' — 'beggars' — 'low-brows' — should lift the self-proclaimed intellectual to a higher level of experience. It should help him identify with the humanity of the 'lowly' characters. Tonight, the presentation did not seem to know whether to laugh with the low-brows or to laugh at them."

Joe looked around, a bit wildly, like a fish out of its customary waters. He was trapped in a society whose thinking was alien to his own. A lady intellectual pushed into our midst and purred, "The play, darling, is mere folk history. It was really a cute presentation. It showed us debased humanity before Lithuania gained its independence and we became civilized."

Joe looked fierce. "Those old timers were economically and socially oppressed, but they were civilized. Nothing could debase their spirit, madam. They were, in effect, more free, madam, than you are at this moment."

Joe's Appeal to Youth

He looked around and, to his pleasure, caught sight of two young Lithuanian Americans. "Vaičiulis! Landsbergis! he called. "Come help us with a problem. We need some young blood here."

Landsbergis is a young man blessed with a vagabond's elan vital and he is ever present at Lithuanian affairs. Vaičiulis, a newspaper editor, is similarly involved and we could see him now busying himself with the needs of the current "old timers", a gallant bringing them food and liquor and a compassionate listening ear.

"What did you think of the play this evening?" asked Joe. "Be honest. No need for tact. The subject matter of the play deserves worthy treatment. If the presentation was not satisfactory, we must find out why. This is a moment of truth."

Both young men seemed surprised that such a question needed to be asked.

Vaičiulis responded with enthusiasm, "I enjoyed it — from beginning to end."

Young Landsbergis, whose stature supersedes that of Joe by over

ABOUT ETHNIC LANGUAGE SCHOOLS

A steering committee to establish an association of ethnic language schools in Minnesota was a major result of a December conference on "Minnesota's Ethnic Language Schools: Potential for the '80s." More than 100 people attended the conference sponsored by the University of Minnesota Immigration History Research Center.

Participants in the conference generally agreed that ethnic language programs are a neglected resource for helping the United States develop the linguistic skills it needs to communicate with the rest of the world.

Major addresses were given by Prof. Joshua Fishman of Yeshiva University in New York, the leading authority on non-English languages in the United States. Elona Vaišnys, a member of the President's Commission on Foreign Language and International Study, also spoke. The commission termed American's knowledge of foreign languages "appalling" and a "threat to national security."

Thirty teachers involved in ethnic language programs participated in a series of workshops addressing their common problems and opportunities.

For more information on the Minnesota association of ethnic language schools contact Sandra Keith at the Immigration History Research Center, 826 Berry St., University of Minnesota, St. Paul, MN 55114, telephone (612) 373-5581.

The Lithuanian Chamber of Commerce of Chicago, during its annual banquet on May 17, awarded five scholarships to Lithuanian students. Rev. Dr. J. Prunskis, information director of the Lithuanian American Council, was feted as "Man of the Year."

a foot, bent closer to Joe, who looked a bit small. I've worked and sung with the performers. Tonight, the presentation was great. Real great."

Joe acknowledged the responses of the young men thoughtfully.

Bridges of Understanding

"Ah, the relativity of time and experience! Who is right? And who is wrong? Perhaps those who are wrong are the people who did not come tonight to enrich their hours with this spectacle."

Joe turned to Brone Spudiene, our socially active senior citizen who has experienced life in both Lithuania and the United States and he asked her what she thought of the play. She was like a body of water connecting two separate worlds.

She responded candidly, "I have seen this play in different cities. There was much I did not like about it then. But tonight I found many changes. Its presentation has improved so much that I began to enjoy it."

Joe sat back, his eyelids lowered thoughtfully. "Bridges, bridges, bridges," he mumbled to himself. "Humanity needs to build more bridges."

LIETUVĖ AFRIKOJE

Vasario 16-sios Gimnazijai Remti komitetas Čikagoje gavo laišką iš Afrikos. Mali respublikoje gyvenanti lietuvė motina rašo, jog ji norėtų savo dukrą siųsti mokytis į lietuvių gimnaziją Vokietijoje.

Si moteris pasiskaičiusi Pasaulio Lietuvyje atspausdintą informaciją apie gimnaziją, teiraujasi apie sąlygas bei galimybes dėl jos dukros mokslo.

Laiško autorė gimusi 1942 m. Vilniuje, kur baigė gimnaziją ir studijavo žurnalistiką Vilniaus universitete. Tada įstojo į Maskvos Gorkio vardo literatūros institutą. Ten besimokydama susipažino su savo būsimu vyru afrikiečiu, už kurio 1970 m. ištėkėjo. Tais pačiais metais gimė ir jų dukra Gabija.

Jai ilgą laiką buvo atsakoma išvažiavimo viza į Mali. Ir pagaliau 1979 m., kuomet jos vyras baigė Maskvoje aspirantūrą, ji galėjo su dukrele išemigruoti. Dukra, kuriai šiemet sueis 11 metų, Vilniuje lankė 7-tą vid. mokyklą ir baigė dvi klases. Bamako mieste, Mali respublikoje, ji mokosi katalikų vienuolių vedamos mokyklos penktoje klasėje (prancūzų kalba).

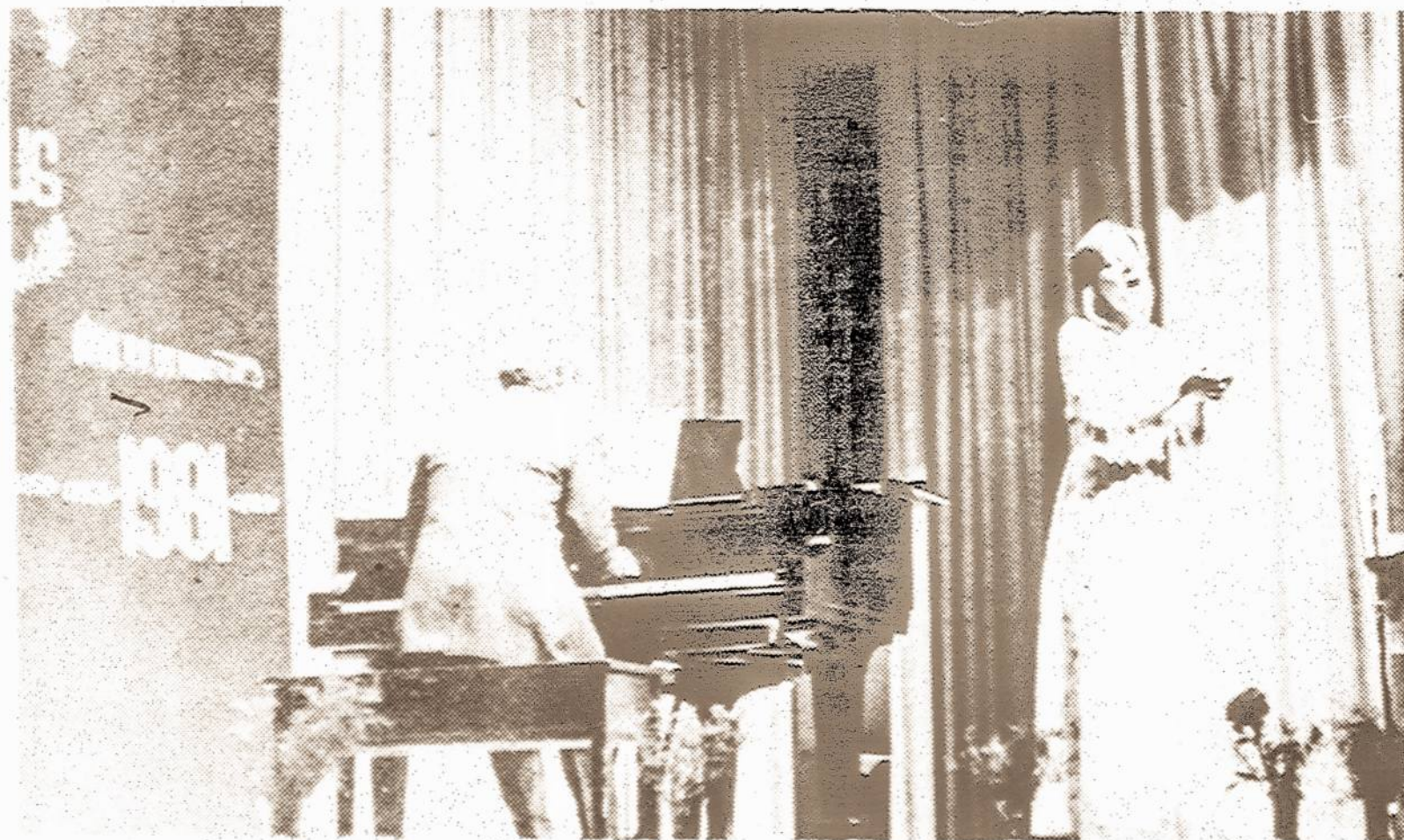
Laiško autorė Viktorija Diovre labai norėtų, kad dukrelė nepamirštų lietuvių kalbos ir galėtų mokytis Vasario 16-sios gimnazijoje. Ji pati šiuo metu dėsto Mali Valstybiniame Meno Institute, o jos vyras, Mali respublikos rašytojų draugijos pirmininkas, — Aukštojoje mokykloje. [eš.]

Australijos vaikų literatūroje savo knyga "Rainbow" staiga iškilo Melburne gyvenanti rašytoja ir dailininkė Irena Pauliukonytė-Sybley. Australijos Literatūrai Remti Fondas prisidėjo prie knygos išleidimo, sudarydamas sąlygas net ir specialiai laidai, kuri yra skirta rinkėjams. Dideles iliustracijas turinti knyga liečia lėlių pasaulį. Jos turinys susietas su Lietuva.

Knygos autorė Australijon atvyko tik penkerių metų amžiaus, jos tėvai kilę iš Marijampolės. Sydnėje ji lankė lietuvišką savaitgalio mokyklą, dalyvavo skautų veikloje, baigė Sydnėjaus dailės mokyklą. Ištėkėjusi už dail. A. Sibley, apsigyveno Melburne, augina du sūnus, laisvalaikį skirdama knygų iliustravimui bei rašymui.

Valentina Misiūnaitė, Detroito visuomenininko ir Lietuviškų melodijų radijo valandėlės redaktoriaus Alberto ir Elenos Misiūnų duktė, turinti prekybos bakalaurės laipsnį ir dirbusi G. M. Cadillac kompanijos rajone, paaukštinta tarnyboje ir paskirta rajono direktore Portlando rajonui Maine valstijoje.

Angelė Kiaušaitė, newyorkiečiams ne sykį dainavusi solistė, prieš keletą savičių sėkmingai baigė studijas garsiajame Philadelphia Curtis Institute. Čia ji mokėsi ketverius metus studijas ir gavo diplomą iš dainavimo. Anksčiau ji yra studijavusi New Yorke, kur lankė Juilliard muzikos mokyklą ir Hunter muzikos kolegiją.

Solistė Angelė Kiaušaitė dainuoja meninėje programoje, Baisiojo birželio sukakties minėjime, Kultūros židinyje, birželio 13 d., Brooklyne.

J. Valaičio nuotr.

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

DR. DONATAS ALEKSANDRAVIČIUS, VEDĖJAS

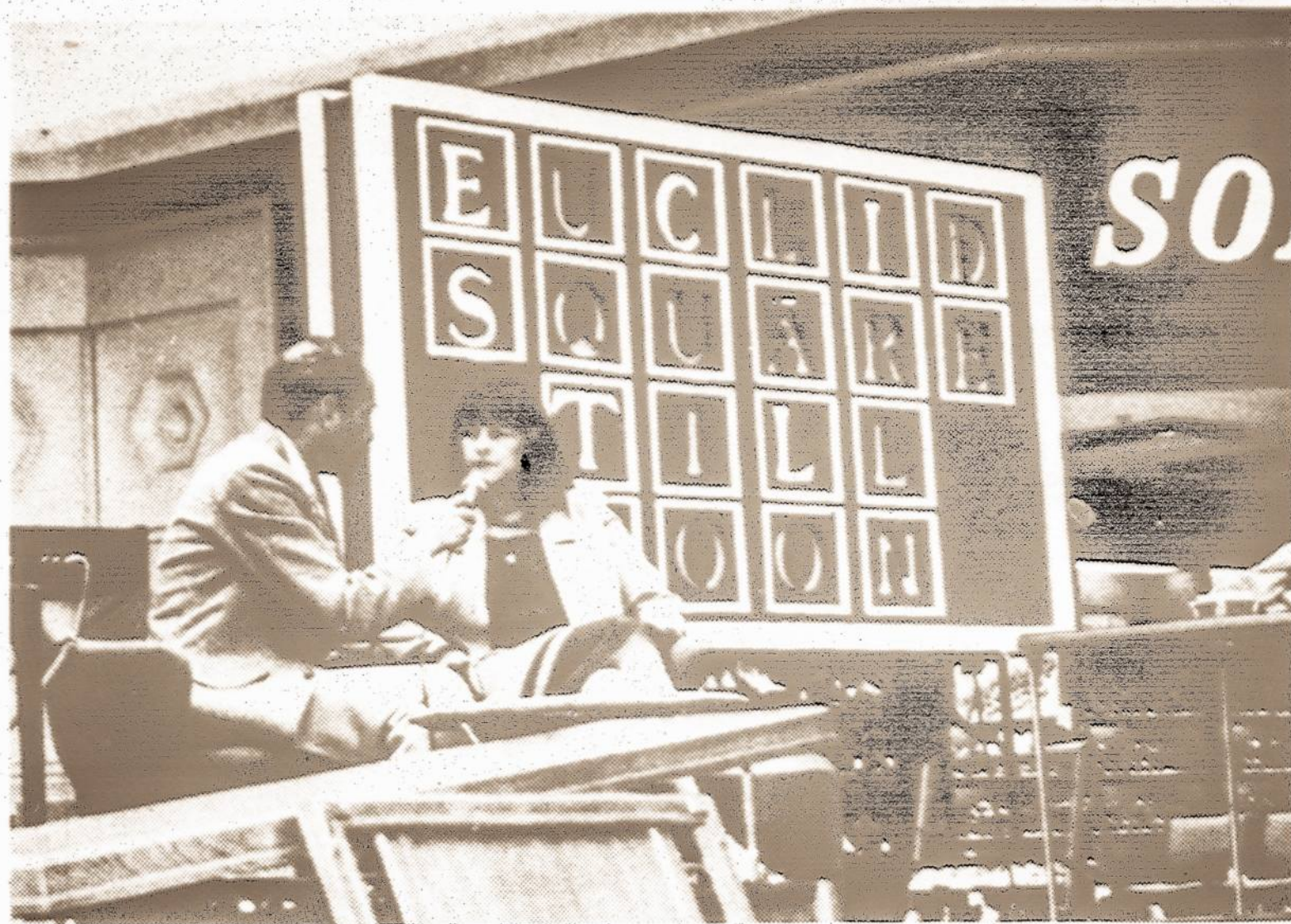
Metro Dental Service, P. C.

116-06 MYRTLE AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas
Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais
ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: [212] 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

G. Kudukienė su radio ir T. V. komentatorium Bill Gordon Euclid Mall programoje. Pažymėtina, kad Kudukienės pastangomis Clevelande įvyko prezidentiniai debatai.

Vlado Bacevičiaus nuotr.

LIETUVIŲ KILMĖS REDAKTORĖ LONDONE

Rowanne Pasco — beraščio lietuvių ūkininko anūkė paskirta naująja Anglijos katalikų savaitraščio — Universe redaktore.

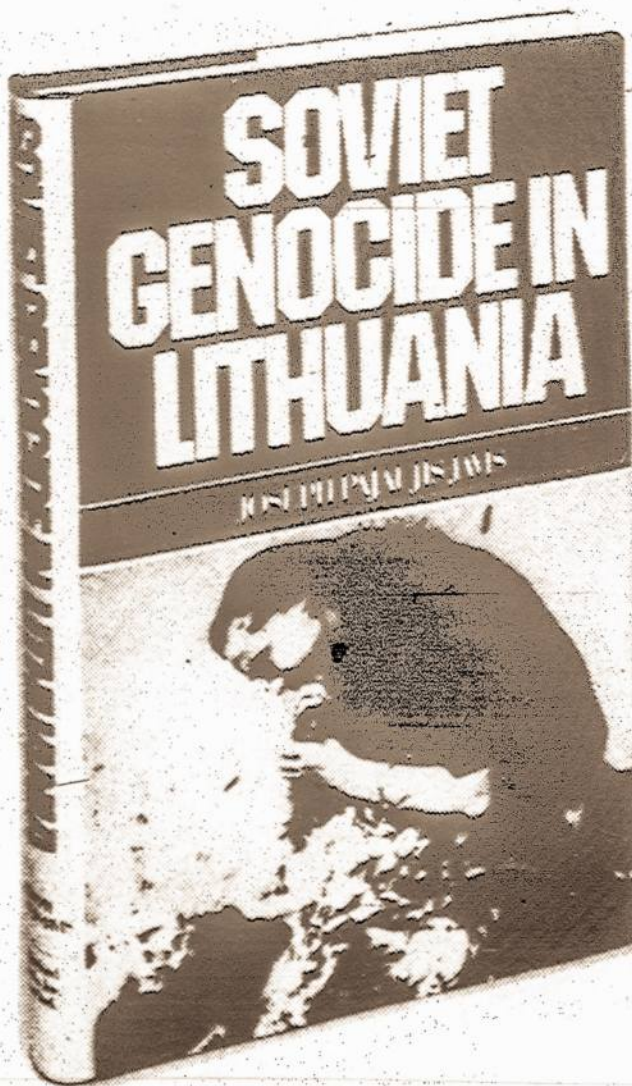
Ji savo žurn. karjerą pradėjo prieš 25 m. lietuvių gyvenamame Londone priemiestyje, rašinėdama Chingford Express laikraščiu. Po to ji dirbo kabaretuose ir Hollywoodo Paramount Pictures filmų bendrovėje. Sugrįžusi į Londoną, ji gavo darbą Britų radijuje — BBC, religinėje programoje. Pusė milijono žmonių, kurie klausė BBC pažįsta jos balsą.

Prieš du metus R. Pasco paskirta Universe redaktoriaus padėjėja. PLJ IV kongreso metu ji pradėjo domėtis lietuvių jaunimu ir dalyva-

vo kongreso atidaryme Londone, kaip žurnalistė. Tada ji pasisakė esanti Paškevičiūtė.

Pasiteiravus pas Londono liet. parapijos kleboną kun. J. Sakevičių, paaiškėjo, kad Universe naujosios redaktorės tėvai dar neseniai gyveno netoli lietuvių bažnyčios ir pati būsimoji redaktorė prieš 42 metus buvo krikštyta Londono lietuvių šv. Kazimiero bažnyčioje.

Violeta Rakauskaitė, pagarsėjusi Lietuvos, o dabar Vakarų Europos lietuvių estrados dainininkė, skirsianti savo laiką tarp Anglijos ir Vokietijos, neseniai išjungė į angliską "Mill Family" ansamblį ir su juo išvyko tūriui po Norvegiją.

Soviet Genocide in Lithuania,
by Joseph Pajaujis-Javis, Ph.D.
Manyland Books, Inc., New York, 1980
\$10.95 246 psl.

Pernai suėjo 40 metų nuo Lietuvos pavergimo, o šiemet — minim 40-tą "baisiojo birželio" sukaktį. Ar gali būti geresnis tų tragiškų įvykių paminėjimas, kaip akivaizdus jų priminimas laisvajam pasauliui?

I laisvę ištrūkę afganistaniečiai šiandien su skausmu pasakoja apie sovietų vykdomą terorą jų šalyje. Mums dabar pats laikas kuo plačiau atskleisti tiesą apie sovietų vykdomą genocidą mūsų tėvynėje.

Lithuanian National Foundation, Inc.
P. O. Box 21073
Woodhaven, N.Y. 11421

Prašau man atsiųsti knygą Soviet Genocide in Lithuania

Vardas ir pavardė

Adresas

Knygų skaičius: (kaina \$10.95) Siunčiu

..... \$

IŠ LAIŠKŲ VIENYBĖS REDAKCIJAI

Draugo šių metų vienoje laidoje, (pavyzdžio neturiu, nes sudegė) straipsnyje "J. A. V. Kongresas reikalauja laisvės Lietuvai" rašoma, kad Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas JAV Senate buvo pradėtas minėti vasario 17 d. ir jį pravėdęs senatorius Charles Percy.

Taip teigiant, prasilenkiama su tikrove, nes Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 63 m. sukaktis JAV Senate buvo pradėta minėti vasario 16 d. senatoriaus Robert Dole, gi vasario 17 d. buvo minėjimo tąsa. Abu senatoriai įtakingi republikonų partijos vyrai; sen. Charles Percy yra Senato užsienio komiteto pirmininkas, o sen. Robert Dole — Finansų komiteto pirmininkas. Vien tik dėl jų Senate užimamų vietų negalima vieną išgarbinti, o kito "nepastebėti"; be to, ir jų kalbos skirtingos. Tuo tarpu, kai sen. Percy kalbėjo daugiau bendrybėmis, lyg kietesniais pažadais, kaip paprastai ir daroma kalbose, kai norima kam nors pasigerinti, nes senatorius Percy savo Valstijoje turi gán nemažą skaičių Baltų kilmės balsuotojų, tai senatorius Dole tokių balsuotojų neturi, ir jis kalbėjo ne bendrybėmis, bet datomis ir pavyzdžiais, nurodydamas koks asmuo, už ką ir kokia bausmė nubaustas, nurodydamas bausmės dydį ir rūšį. Jis perskaitė "Tautos kelio" vedamojo ištrauką, atkreipdamas Senato dėmesį į tai, kaip ryžtingai lietuvių tauta kovoja su okupantu ir kaip kietai pasiryžusi laikytis iki pergalės.

Pabaigoje kalbėdamas apie Yury Orlov, senatorius pranešė, kad jo Komitetas, kuris seka Helsinkio susitarimų pažeidimus, 1981 metų Nobelio taikos premijai pasiūlė stipriausiai prieš Sovietų Sąjungos okupaciją kovojančius keturis asmenis, kurių tarpe yra ir Viktoras Petkus.

Tokios palankios kalbos Lietuvai ir lietuviams Senate dar nebuvo, jos nutylėjimas — "nepastebėjimas" nesuprantamas, nes abiejų senatorių kalbos paskelbtos tame pačiame Kongreso užrašų numeryje. Sen. Dole S1251 puslapis, o sen. Percy S1312 puslapis.

Pranas Purnas

Neseniai aš išklausiau "Lietuvos Aidų" radijo vedėjos Kazytės Brazdionytės vadovaujamą radijo valandėlį dr. Leono Šulo medicinišką paskaitą. Ta proga būreliui mūsų tautiečių pasakiau, kad dr. Šulas parodė nepaprastų gabumų ir profesinį žinojimą, pritaikydamas sergantiems žmonėms, kad jie sveikata atstatytų.

Aš girdėjau daug paskaitų medicinos, bet kiti savo profesiją žino, tačiau jie neperduoda savo žinių. Toki pasireiškimai neišėina vien iš medicinos mokyklos, jie išėina iš gamtos dovanos dalintis savo žiniomis su kitais, ko niekas negali nupirkti ir parduoti. Tik apgailestaujama, kad dr. Šulas šiuo laiku yra iš Chicagos išvykęs, baigęs bendros chirurgijos specialybę, dabar gyvena Pittsburgh, Pa., Mercy ligoninėje specializuojasi urologijos srityje.

Jei dr. Šulas sugrįžtų į Chicago, jis mums būtų labai reikalingas. Jis yra jaunas gydytojas, baigęs pagarsėjusiam Viennos universitete medicinos mokslus. Jis nesirūpina gauti honorarų, jam rūpi visuomenės reikalai — perduoti medicinos žinias saviesiems. Medicinos mokslą turėtume daugiau pagerbti. Medicinos srityje dabar taip pat įvesta daug technologijos, kurios dėka matomos žmogaus kūno dalelės. Taip pat medicinos psichologija dabar yra susijusi su ligonių gydymu. Dr. Šulas kaip tik toje srityje yra gamtos apdovanotas, tą sritį studijavęs, jos specialistas.

Senovės laikais Graikijoje buvo labai daug ligonių bet — , mažai gydytojų. Ligonis ateidavo pas gydytoją. Jį apžiūrėjęs gydytojas parašydavo receptą ir nurodydavo kur tuos vaistus gauti. Ligonis būdavo tiek gydytoju pasitikėjęs, kad išėjęs iš jo kabineto, nežinodamas vaistinės vietos, eidamas susivyniodavo gautąjį receptą, jį įsidėdavo į burną ir receptą suvalgydavo ... ir ... pasveikdavo. Tai istoriškas faktas iš medicinos tėvo Hipokrato laikų.

Manau, kad jaunasis dr. Šulas pamiles psichologiją mokės ją medicinos profesijoje pritaikyti savo pacientams. Adv. Charles P. Kal

Vienybės foto korespondentui Vytautui Bacevičiui pavyko nufotografuoti net keturis Clevelando merus. Iš k. į d.: dabartinis meras G. Vainovich ir buvę R. Perk, R. Loher ir A. Celabrezze.

ATVIRAS LAIŠKAS A. SVILONIUI

Tamsta 1980 m. gruodžio 31 d. Naujienose atsiliepei į mano straipsnelį, atspausdintą Naujienose to paties mėn. 26 d. Jame Tamsta teigi, kad:

1. Kalėdų proga aš panūdęs suniekinėti kunigus, užpylęs ant jų pamazgų,
2. Man atsakymą apie Salomėją Nėrį davęs žmogus esantis labai žemos moralės arba pasidavėlis Lietuvos okupantui,
3. Aš bene pats būsiąs tos laiško ištraukos autorius,
4. Su palyginimais duodi skaitytojui progos atsirasti iliuzijoms apie mane kaip niekšą,
5. Slėpdamas autorių aš nusikaltęs ir esąs atsakingas,
6. Parodęs pikta tendenciją Salomėją pateisinti,
7. Pradėjęs sėti blogas sėklas, pasisavindamas jas iš mūsų tautos okupanto,
8. Nepaaiškinęs, kas tie konkretūs faktai, įtakojusieji Salomėją.

Mano straipsnelis atsirado po Kalėdų. Jis buvo grynai informacinis, duodantis progos reikalą žinantiesiems pasisakyti. Citatos autorius yra buvęs Salomėjos bendradarbis, Lietuvos kariuomenės savanoris-kūrėjas, išbuvęs Sibire 16 metų. Ar nesudreba Tamstos sąžinė prieš tą faktą?

Tamsta įtari mane esant citatos autorium. Ar tai suderinama su Tamstos pašaukimu skelbti meilę ir

tiesą? Ar Tamstai nederėtų atsilankyti pas psichiatrą ir paprašyti jo pagalbos nervams nuraminti, kad galėtumei matyti kitaip galvojančiame žmoguje ne niekšą, bet kitaip besireiškiančią gyvybę.

Aš straipsnelyje aiškiai pasakiau, kad nuo komentarų susilaikau. Ji man nebuvo pažįstama. Tamsta bari mane. Nei glamonėtoju, nei egzекutorium nenoriu būti tokių, kurie nenormaliose aplinkybėse paplasnoja sparnais laiko galybėmis.

Tamsta pats slapstaisi po slapvvardžiu. Aš pasirašau pavarde. Laiško gi autorių skelbti be jo sutikimo būtų nusikaltimas. Jei sutiks, po ilgesnio laiko paskelbsiu.

Jei Tamstos sieloj rusena dar bent kiek padarumo, turėtumei viešai apgailestauti ir mane atsiprašyti. Kaip dera Kristaus idėjų skelbėjui!

Manau, kad Salomėja neturėjo galvoje visų kunigų. Juk pasaulyje yra — kunigų, žerinių kilnia dvasia ir veikla. Taip pat ir lietuvių tarpe. Būt žinotina ir tai, kad šventinimai, apykaklė ir oficialus pareigų ėjimas Bažnyčioje, tarnaujant už pinigus, dar nėra imunitetas, saugojantis kunigą ir nuo gėdos, ir nuo gašlumo, ir nuo kriminalinio nusikaltimo, ir nuo aistros Dievo bei moralės vardu skverbtis į kitaip mąstančio žmogaus sielos labirintus, kaip kad darė inkvizitoriai ir net šiais laikais daro tikybiniai fanatikai.

Kunigas yra žmogus. Ir kaip toks, jis gali būti ir velnių prisėvėitęs, ir kilnios dvasios žmogus. Jis — tikinčiojo tiltas tarp Dievo ir žmogaus. Tų tiltų yra ir iš pinučių suraizgytų, tik skruzdėlėms rėplioti, ir iš gelžbetono sukonstruotų, įgalinčių žmogų vaikščioti tarp to, kas dangiška ir tuo, kas žemiška.

Sėklų turiu ir retkarčiais pasėju. Jos gimsta mano sieloje. Be pašalinės įtakos ir be tendencijos bet kam tarnauti. Kai kas tarnauja Dievui už algą. Aš stengiuos Jį pagerbti be algos. Man — žmogus kiekvienas. Net kitaip mąstantis. Net klystantis. Net nusikaltantis moralei.

Pagarba

K. Baltrukonis

Ištrauka iš senatoriaus Robert Dole kalbos Vasario 16

LITHUANIAN INDEPENDENCE DAY

Mr. Dole, Mr. President, 63 years ago today, the Lithuanian people declared themselves free of the domination of czarist Russia, ending centuries of tyranny and persecution. I would like to bring to the attention of my colleagues a portion of a letter I received from one of my constituents who is of Lithuanian descent, Pranas K. Purnas of Lyndon, Kansas. His letter exemplifies the urgency of American support for the Lithuanian people's struggle for independence from the Soviet yoke.

Mr. President, the text of this letter is as follows:

My dear Senator: I am an American of Lithuanian descent, Vienybė, 1981 m. birželio 20 d.

and I invite you to join Americans of Lithuanian descent in commemorating the 63rd anniversary of the establishment of Lithuania's independence on February 16, 1918, and the 730th anniversary of the founding of the Lithuanian state.

I hope that you will demonstrate your own concern for the oppressed people of Lithuania by taking an active part in the commemoration of Lithuanian independence day in the United States Senate. Please do not leave the people of Lithuania forsaken, forgotten and alone in the struggle against the Soviet oppression. Their rights to independence, freedom of thought, conscience and religion for forty years have been terminated by the Soviet Union, a signatory of the universal declara-

tion of human rights and the Helsinki accords.

I urge your continued support for the cause of Lithuania...

Very truly yours,

Pranas K. Purnas

Mr. President, as cochairman of the Helsinki Commission, I feel that Mr. Purnas very poignantly expresses the appeal that Americans of Lithuanian descent have directed to the leaders of our great country — that we speak out to help free the people of Lithuania and the other Baltic states from their Soviet oppressors, so that they may be emblazoned with the distinction of national independence. As a nation conceived in liberty, we have the power and the will to help bring about that change.

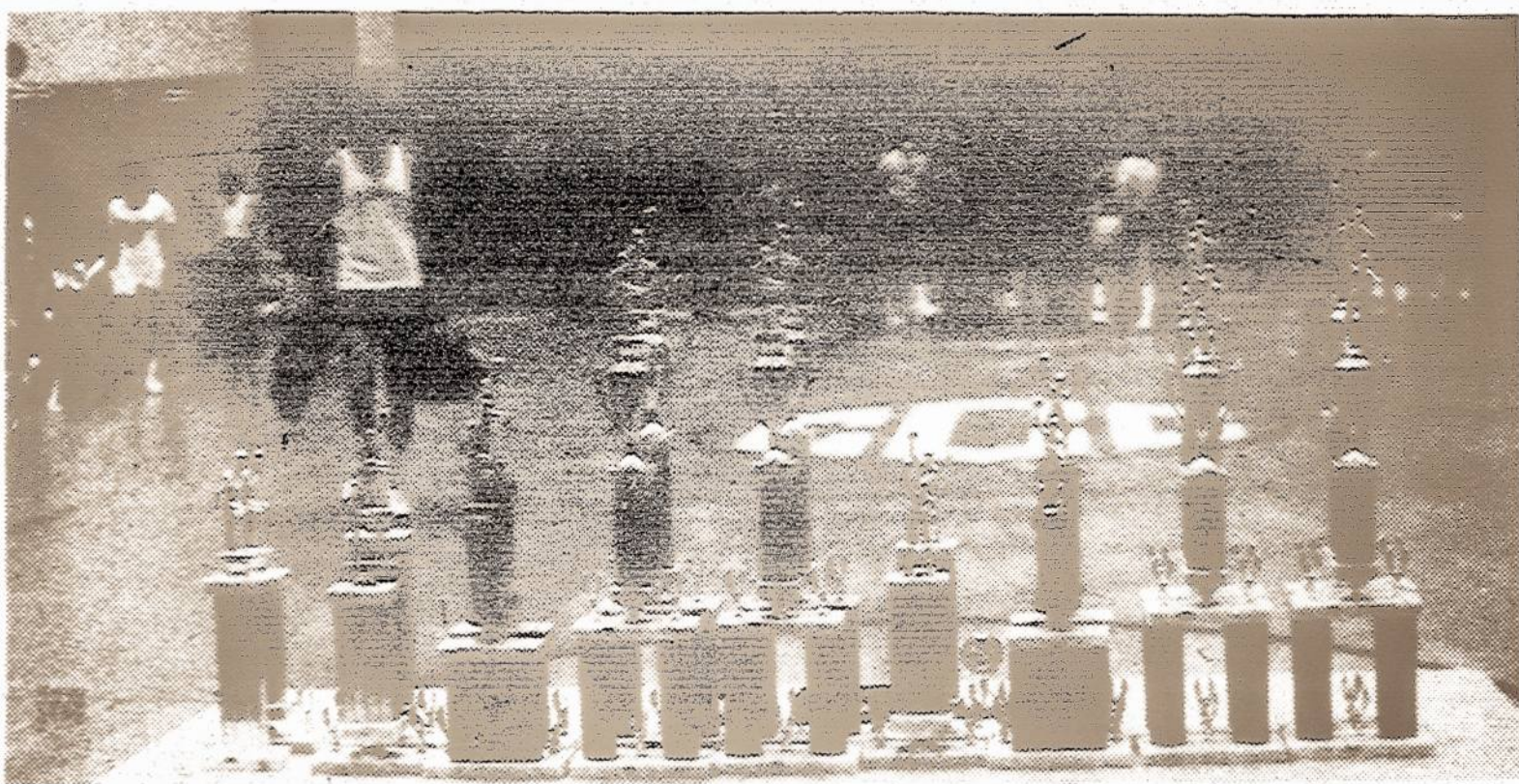
SPORTAS

Edvardas Šulaitis

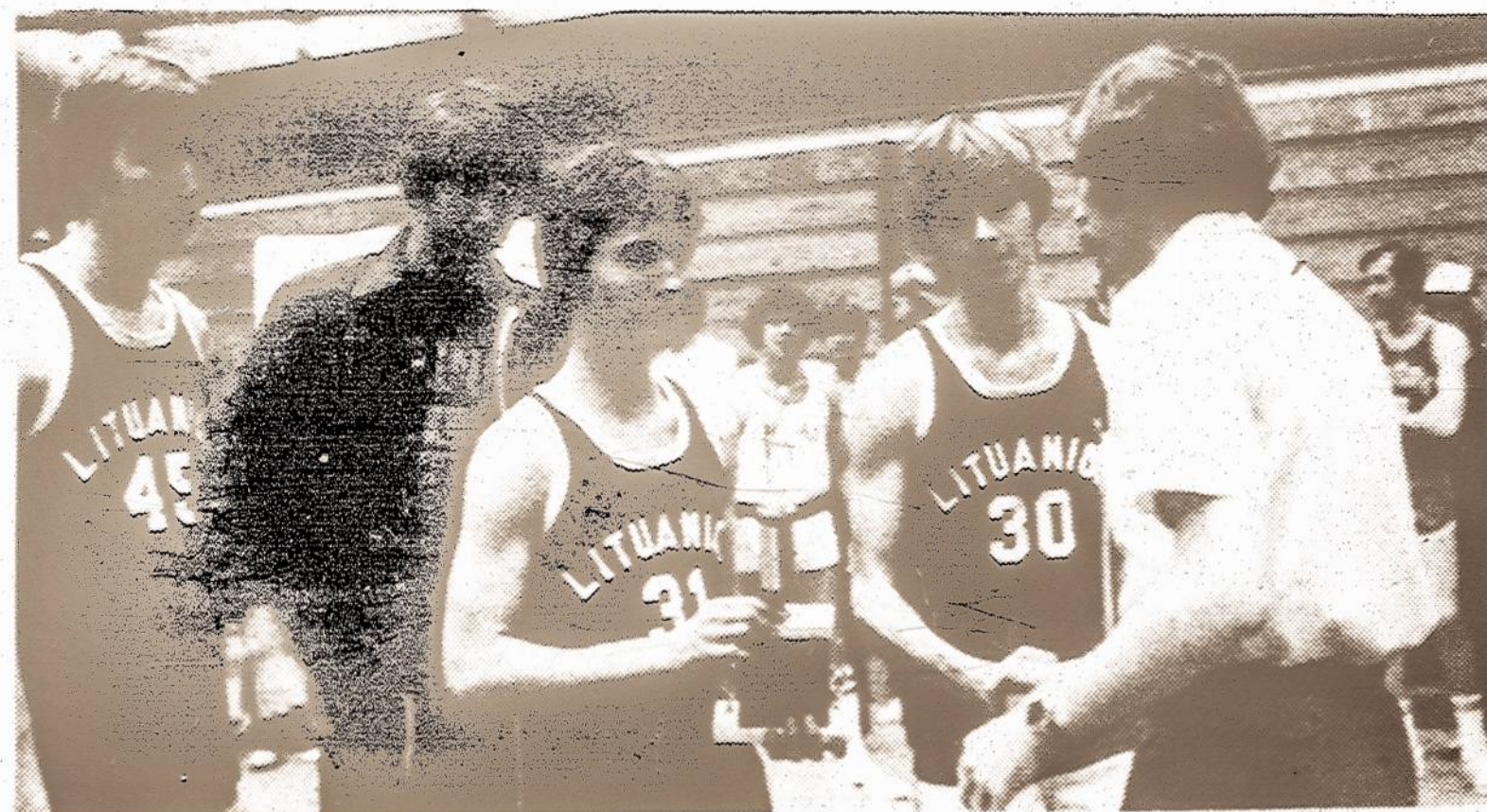
Atkelta iš 9 psl.

proga pasireikšti visi, ir niekas švilpukais nestabdė "prasižengusiųjų". Ši žaidynių dalis, turbūt, labiausiai patiko patiems žaidėjams ir jų globėjams. Jeigu jos žaidynėse nebūtų, gal nemaža pirmenybių aktyviųjų dalyvių ir atkristų.

Beje, reikia pažymėti ir iškilmingą žaidynių aktą ir dovanų įteikimą. Aktas įvyko prieš vyrų finalinį krepšinio susitikimą. Buvo ir gana vargingai atrodantis žaidėjų paradas. Gaila, kad klubai nepasistengia savo narius publikai pristatyti "padoriau" atrodančius. Jeigu į rungtynes žaidėjai pajėgia apsiųrengti, tai ir paradui neturėtų būti sunku "pasipuošti". Čia reikia tik trupučio geros valios, o nieko daugiau.

31-ųjų Š. Amerikos liet. sporto žaidynių įvykių gegužės 16-17 d. d. Baltimorės priemiestyje — Catonsville, MD, nugalėtojams skirtos dovanos laukia savo savininkų.

31-ųjų Š. Amerikos lietuvių žaidynių krepšinio vadovas Ray Bears įteikia dovaną krepšinio A klasės II vietos laimėtojams — Chicago Lietuvos komandos atstovams.

Ed. Šulaičio nuotr.

Nors baltimoriečiai lietuviai žaidėjų ir publikos daug neturėjo, bet kalbėtojų sugebėjo pririnkti apšči. Šioje srityje jie pasiekė laimėjimą ir, turbūt, sumušė rekordą. Kalbėjo tie, kuriems reikėjo ir kuriems nereikėjo.

Čia prabilo žaidynių organizacinio bei varžybinio komiteto pirm. Algirdas Veliūna, kuris savo pagelbininkus apdovanojo. Taip pat kalbėjo ir Sporto Sąjungos vicepirm. Algis Bielskus, kuris taip pat gavo dovaną.

Be šių, organizacinį komitetą sudarė: Ray Bears, Aldona Drazdytė, Petras Okas ir Arvydas Barzdukas, o varžybinių: Vincas Dulys, Vytas Dulys, Vaclovas Laukaitis, Janina Brasauskienė, Nerimantas Radžius, Viktoras Sajauskas, Vitas Brasauskas, Nijolė Kaltreider.

Chicago Lietuvos sporto mėgėjai stebi savų futbolininkų — Lietuvos atstovų pirmąjį šio sezono pasirodymą Marquette parko aikštėje. Dešinėje stovi klubo pirmininkas ir pirmosios komandos vadovas Gediminas Bielskus.

Ed. Šulaičio nuotr.

KANADOJE

Vasario 16 Gimnazijai paremti gauta aukų iš KLB Hamiltono apylinkės valdybos \$800, iš Londono apyl. valdybos \$100, Mažosios Lietuvos Moterų Dr-jos \$150.

Iš Urugvajaus į Torontą persikėlė gyventi Marius Šilingauskas, jaunas vyras, dirbantis laivų bendrovėje Columbus Line (Canada) Ltd. Jis domisi lietuvių gyvenimu Kanadoje, laisvai kalba lietuviškai ir dalyvauja vyrų chore Aras.

Anapilio gobeleno-kilimo sutiktuve-se dalyvavę angliškos spaudos fotografai padarė nuotraukų. Mississauga News savaitraštis išspausdino nuotrauką, kurioje matyti kili-

mas ir prie jo stovintys: dail. A. Tamošaitienė, dail. H. Žmuidzinienė, miesto burmistrė H. McCallion, dail. A. Tamošaitis ir V. Valiulienė. Po nuotrauka pažymėta, kad tai lietuvių moterų dvejų metų audinys 20x10 pėdų dydžio ir kad tai folklorinis lietuvių menas. Panaši nuotrauka buvo idėta ir kitame savaitraštyje — Mississauga Times.

Česlovas Pečkuras, daugkartinis Lietuvos imtynių meisteris, pabėgėlio teisėmis atvykęs iš Romos į Kanadą su žmona ir dviem vaikais, nuo sausio mėn. gyvena Toronte. Puslengvio svorio ristikas buvo Lietuvos ir du kartus Pabaltijo laisvų, klasikinių, savigynos imtynių meisteris 1960-1970 m.

SUSIVIENIJIMAS RENGIA EKS KURSIJĄ-KELIONĘ KARIBŲ JŪROJE

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje pirmą kartą rengia-organizuoja kelionę KARIBŲ JŪROJE, laivu "CARNIVALE". Nuo lapkričio-November 8 iki 15 dienos (vieną ištisą savaitę)

Laivas išplaukia iš Miami, Floridos. Aplankys 3 įdomius tropikinius uostus ir valstybes: SAMANA — Dominikos Respublikoje, SAN JUAN — Puerto Rico ir ST. THOMAS—Jungtinių Valstybių valdomą salą.

Bus progos pailsėti saulėje, užmegsti naujų pažinčių, aplankyti dar nematytas salas, keliauti su linksma lietuvių grupe.

Kaina laivu vienam asmeniui (po du į kambarį) prasideda nuo \$800 (aštuoni šimtai dolerių). Be to, reikia pridėti kainą lėktuvu iš jūsų miesto (namų) į Miami, Floridą—Round Trip.

Šia kelione gali pasinaudoti visi, nežiūrint, ar jie yra ar nėra SLA nariai. Svarbu, kad neatidėliotumėt, o dabar, tuojau registruotumėtės ir užsisakytumėt sau laive vietas.

Kelionės kainoje įskaitoma: patogė kabina-kambarys, skanus maistas, įvairūs pasilinksminimai laive.

Pasinaudokitė šia proga įdomiai ir linksmi praleisti atostogas, pasidžiaugti JŪRA ir tropinės saulės šiluma.

Informaciją ir registracijai prašome jau dabar kreiptis į

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU,
9727 SOUTH WESTERN AVENUE,
CHICAGO, ILLINOIS, 60643.
TEL. (312) 238-9787

**Paskutinė diena registruotis
1981 m. liepos-July 25. Po šios dienos
depozitai kelionei nebus priimami.**

Vienybė, 1981 m. birželio 20 d.

Skaityk—platink—remk "Speak up"

J. Urbono leidžiamą prieškomunistinį, 24 psl. mėnesinį laikraštį angli kalba. Metinė prenumerata tik \$10. Be politinių straipsnių laikraštyje rasite daug medžiagos apie religiją, švietimą, ekonomiką, finansus ir pan. Apie šį tarptautinį kovos laikraštį labai palankiai yra pasisakę: The Toronto Sun, Toronto, The Spotlight, Washington, D. C., Opinii, Parisius, The Catholic Register, Toronto Christian Anti-Communism Crusade, Long Beach, Cal., The National Educator, Fullerton, Cal., Baltic News, Tasmania, News Digest International, Australija, prof. E. Waldman, the University of Calgary, prof. D. Tomlinson, The University of Alberta, Mrs. H. Gauvreau "Lincoln Renaissance", World Anti-Communist League, Canadians for Responsible Government Ottawa, Radio stotis The Clarion Call, National City, Cal. ir visa eilė lietuviškų ir nelietuviškų informacinių vienetų, bei asmenų. Susipažinimui siunčiame vieną kopiją veltui: Speak Up, P. O. Box 272, St. "B", Toronto, Ont., Canada MST 2W2

TRYS LIETUVIAI — ALAUS MĖGĖJAI

Plačiai pagarsėję lietuviai alaus žinovai: Edward Budelis [kairėje], Gordon Matulonis ir Casimir Razulis.

Trys lietuviai iš Maryland valstijos Amerikoje garsėja kaip alaus mėgėjai ir jo žinovai. Edward Budelis, Gordon Matulonis ir Casimir Razulis yra sudarę International Research Institute, kuriam jie tik vieni priklauso.

Iš jų tik vienas C. Razulis turi didesnio patyrimo gėrimų srityje: jis yra Seagram's bendrovės bosas. Budelis yra į pensiją išėjęs mokytojas, o Matulonis vadovauja industrinio tiekimo bizniui.

Tačiau jie tik antradienių vakarais susirenka į vieno iš jų rūši ir čia prasideda jų "veikla" alaus srityje. Visi trys yra geri draugai nuo jaunystės dienų; užaugo kartu lietuvių kolonijoje pietvakarų Baltimorėje.

Iki šiol jie jau yra ragavę 1,500 rūšių alaus iš 60 valstybių. Ju tikslas yra paragauti 2,000 rūšių alaus. Iki šiol jiems dar nepavyko gauti alaus iš Kubos, Irano ir kai kurių Afrikos bei Azijos valstybių.

Iš Amerikoje gamintų alų jie yra nutarę, kad prasčiausiuoju yra Billy Beer, kuris pavadintas buv. JAV prezidento Carterio brolio vardu. Taip pat į blogųjų skaičių įtraukti ir alūs iš Sovietų Sąjungos. Pačiu geriausiuoju alumi pasaulyje jie pripažįsta Pilsner Urquell iš Čekoslovakijos, o Amerikoje — Tuborg Gold iš Baltimorės.

Norėdami geriau susipažinti su lietuvišku alumi vienas iš jų Edward Budelis gegužės mėnesį žada važiuoti į Lietuvą ir iš ten parsivežti alaus. Tada jie galės pareikšti tikrą nuomonę apie Lietuvos alų.

Šie trys mūsų tautiečiai nėra vien tik paprasti gėrikai. Jų pavardės amerikiečiams gal būtų yra tiek pat žinomos kaip Kudirkos, Šakalio ar Brazinskų. Praėjusių metų birželio mėnesį apie juos A. P. agentūra Amerikos spaudai išsiuntinėjo platų reportažą. Šių metų balandžio 8 d. ilgą straipsnį apie tris lietuvių alaus mėgėjus su nuotraukomis paskelbė Baltimorės The News American laikraštis. Jie pasirodė Today's Show ir To Tell the Truth programoje. Jų sudarytas International Research Institute turi savo marškinėlius.

Lauksime tolimesnių rezultatų iš šių mūsų trijų tautiečių. Ypatingai alaus mėgėjams, kurių yra kiekvienoje lietuvių kolonijoje, jų pasireikimai šioje srityje gal yra net svarbesni už lietuvių politinę veiklą.

[eš.]

George Mikell (Jurgis Mikelaitytis), Anglijoje gyvenęs lietuvių kilmės populiarius aktorius, buvo pakviestas pagrindiniam vaidmeniui filme Jūros Vilkai, iš antrojo pasaulinio karo laikų.

ĮVAIRIOMS PRŪGOMS GĖLIŲ GAUSITE

ALICE'S FLOWER SHOP

107-04 JAMAICA AVENUE, RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454. Vakare 835-4149

CIA RASITE NUOSIRDŲ LIETUVISKĄ PATARNAVIMĄ.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radzionas, savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona, pyragai vedybiniais ir kitokiems pokyliams.

Tel. 779-5156

43-04 JUNCTION BLVD., CORONA, QUEENS, N. Y. 11368

Vienybė, 1981 m. birželio 20 d.

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

KASA

— LIETUVIŲ KREDITO UNIJA LIETUVIAMS —

86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418

Tel. (212) 441-6799

Geriausios sąlygos taupyti ir skolintis lietuviškoj įstaigoj, kur kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios įstaigų apdrausta iki 100,000 dolerių.

**BANKAI UŽ PAPRASTAS SANTAUPAS DUODA
TIK 5.5%, O KASA DUODA 7% PALŪKANŲ**

Share Certificates Kasoje neša 12.5% efektyvias metines palūkanas. Investuoti galima 500 dolerių vienetais trim, šešiem mėnesiam, arba ilgesniam laikui.

Money Market Certificates duoda tokius pat aukštus nušimčius, kaip ir bankai už Certificates of Deposit. Galima investuoti 10,000 dol. nemažiau, kaip 6 mėnesiam.

Paskolos Kasoje gaunamos už mažesnius procentus ir lengvesnėm sąlygom, kaip bankuose.

Kasos taupymo ir skolinimo įstaiga jūsų patogumui veikia šešias dienas savaitėj ir kiekvienos darbo dienos vakarą.

Atsilankykite Kasoje, arba paskambinkite dėl informacijų kaip iš banko pervesti jūsų santaupas į Kasos kooperatyvą. Patarnavimas lietuvių ir anglų kalbomis.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudės
ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO, VALSTYBĖS IR FEDERALINĖS
VALDŽIOS MOKESČIŲ PAREIŠKIMAI.

Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Telefonas: Virginia 6-1800

Vytautas Beleckas ir sūnus Jonas, sav. Winter Garden svetainės, 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogomis. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

J. MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MODERNI, VĖSINAMA KOPLYČIA

A. J. BALTON-BALTRŪNAS
LICENSED MANAGER AND NOTARY PUBLIC

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211

Tel. STagg 2-5043

Juozas Kavaliauskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Licensed Pennsylvania and New Jersey

1601 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.

Telefonas DEwey 4-5136

Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 kuopos priešatostoginis susirinkimas įvyko birželio 7 d. Fifi kavinėje. Valdyba padarė pranešimus apie savo veiklą. Išreikšta bendra padėka visiems, prisidėjusiems prie sėkmingai praėjusio margučių baltaus. Likęs pelnas padalintas spaudai ir radijui paremti, tame tarpe ir Simo Kudirkos vardu šaulių kuopai paskirta \$35 jų leidžiamai studijai apie Lietuvos Didįjį Kunigaikštį Algirdą. Knygos autorius Algis Budreckis.

Kuopos pirmininkė ir Elena Bublaitienė pranešė apie veiklą dėl paminklo muzikui Vytautui Bacevičiui, kuris yra miręs prieš 10 metų. Paminklo dedikacija numatoma ši rudenį. Bus kviečiami joje dalyvauti lietuvių muzikų ir New Yorko lietuvių visuomenės atstovai. Pasitarta dėl Dariaus-Girėno minėjimo, kuris šiemet įvyksta prie paminklo lakūnams Lituanicos aikštėje Brooklyne, liepos 18 d., šeštadienį, 3 val. popiet. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

Dr. Domo Jasaičio ketverių metų mirties sukaktis jo draugų ir pažįtamų prisiminta malda ir mišiomis birželio 5 d. Pranciškonų vienuolyne koplyčioje Brooklyne. Mišias buvo užprašiusi Dorchester, Mass., gyvenanti velionio žmona Sofija Jasaitienė.

DARIUS IR GIRĖNAS PAGERBTI AERODROME

Gegužės 23 d. 1 v. p. p. Floyd Bennet aerodrome, Brooklyne, įvyko to aerodromo 50 metų sukakties minėjimas, užtruksiantis visas tris ilgo savaitgalio dienas. Šeštadienį, gegužės 23 d., 1 val. p. p. iškilmingas atidarymas, po kurio iki 4 val. p. p. buvo įvairios programos: modelių lėktuvų klubų pasirodymai, Coast Guard malūnsparnių ir skrendančio baliono demonstracijos ir t. t. Sekmadienis, geg. 24, nuo 9:30 val. ryto iki vakaro, skirtas akademiniame seminarui apie aviacijos Floyd Bennet aerodromo istoriją. Kalbėjo aviacijos žinovai ir istorikai. Šis seminaras buvo rekorduojamas video tape televizijai, ir liks istoriniam archyvui, kaip medžiaga būsimoms televizijos programoms ir t. t.

Pirmadienį, gegužės 25 d., lauke buvo įvairios malūnsparnių demonstracijos ir kt. Per visas tris dienas veikė paroda, vaizduojanti Floyd Bennet aerodromo ir aviacijos istoriją. Buvo išstatytos nuotraukos ir kiti eksponatai, prisimenant ankstyvuosius aviacijos pionierius. Buvo išstatytas ir erdvėlaivis panašus į tą, kuris nusileido ant mėnulio. Parodoje buvo išstatyta ir akmenų iš mėnulio. Per visas tris dienas taip pat buvo rodomi filmai iš aerodromo istorijos.

Mums, lietuviams, yra svarbu tai, kad, tarp visų minėtų parodų ir kalbų, buvo ir mūsų Lituanicos didvyriai Darius ir Girėnas, kurie pradėjo savo skridimą į Lietuvą iš Floyd Bennet aerodromo. Didžioje parodoje jų nuotraukos stovėjo tarp kitų ankstyvųjų aviatorių.

Perkūno choro koncertas įvyko birželio 6 Kultūros Židinyje, sutraukė per 300 publikos. Choras padainavo dainų ir duetais — Rasa Bobelytė ir Petras Tutinas.

Po koncerto buvo šokiai. Grojo Joe Thomas orkestras, dainavo Juozas Nakas.

Dail. Antanas Stelingis šiam koncertui nupiešė plačią panoramą su ežeru, sodybomis, rugių laukais. Šoninėje sienoje choro dirigentų portretų šikcai. Šio sezono paskutinis choro pasirodymas ruošiamas birželio 24 Botanikos sode Brooklyne.

Dail. Vytauto Igno paroda įvyks spalio 17-18 Kultūros Židinyje. Joje bus išstatytas naujas ciklas, skirtas Lietuvos etnografiniam vienetam — Suvalkijai, Dzūkijai, Žemaitijai, Vilniaus kraštui, Klaipėdos kraštui. Bus naujas grafikos kūrinys Lietuva.

Apraiškimo parapijos metinis piknikas ruošiamas rugpjūčio 2 Plattdeutsche Parke, Franklin Square.

Gegužės 31, sekmadienio laidoje New York Times, buvo išidėjęs spalvota nuotrauka iš Baltimore, Md. tautų festivalio. Laikraščio korespondentė šoka su lietuvių tautinių šokių grupe.

Buvo net ir jų skyrelis parodoje, kur buvo ne tik nuotraukų, bet ir pašto ženklų jų garbei, ir laikraščių ištraukos.

Akademiniame seminare, sekmadienį, 24 d. 10:15 val. ryto, apie Darių ir Girėną buvo pakviestas vienas jų skridimo rėmėjų aukų organizatorių, ir liudininkų — Jonas Valaitis.

Jis smulkiai nusakė skridimo ruošos darbus, aviatorių biografijas. Garsiakalbiais kalba perduota aerodrome dalyvaujantiems, taip pat įrekorduota istorijai.

Minėjimą ir programą surengė Gateway federalinis valdžios parkas. Dariaus ir Girėno įtraukimu į parodą ir akademią rūpinosi N. Y. Dariaus ir Girėno Komitetas. Ryšius tarp Komiteto ir Gateway vyriausybės užmezgė ir palaiko bei Komitetui talkina JAV Lietuvių Bendruomenės N. Y. pirmoji apylinkė, pirmininkaujant V. Radzivanui.

28 nuotraukas iš Vienybės archyvo paruošė Juozas Tysliava, Jr., o filmą apie skridimą paskolino Antanas Vaivada.

Maironio mokykla Brooklyne užbaigė savo mokslo metus. Baigimo aktas buvo Kultūros židinyje birželio 7 d. Apdovanoti geriausi visų skyrių mokiniai, iškilmingai ir nuotaikingai išleisti pirmieji dešimtojo skyriaus mokiniai. Programą atliko Nijolės Ulėnienės vadovaujamas mokyklos choras ir Raimundo Balsio vadovaujami tautinių šokių šokėjai. Nauji mokslo metai prasidės rugsėjo 5 d.

Bendruomenės ir jaunimo politinėje konferencijoje susitikę Bendruomenės veikėjai. Iš k. į d.: Alg. Gečys, Jonas Šimanavičius, kun. K. Bučmys ir V. Kamantas.

J. Valaičio nuotr.

Lietuvių Informacijos Centrai globojant, Bendruomenės ir jaunimo konferencijos metu Kultūros židinyje veikė Broniaus Kviklio iš Chicagos atvežta Lietuvos pagrindinio spaudos ir nuotraukų paroda. Nuotraukoje: jos autorius red. Bronius Kviklys kalbasi su newyorkiete rašytoja Nele Mazalaite.

S. Narkėliūnaitės nuotr.

Politinės konferencijos

Atkelta iš 1 psl.

Po kalbų vyko diskusijos, klausimai, atsakymai.

Visų kalbos buvo nukreiptos: savo reikalus kelmė anglų kalba leidiniuose, veikime su kitomis tose pačiose srityse kaip ir mūsų tautomis organizacijomis ir grupėmis, kuodaugiausia santykiuose ypač su didesnių tautų žmonėmis, mėginkime veikti su jais drauge, pasieksime geresnių rezultatų.

Suvažiavime apie 150 delegatų. Kai jaunimas buvo paklaustas: "Pakelkite rankas, kas buvote dabartinėje Lietuvoje", pakilo 4 rankos.

Posėdžiams židinyje vadovavo J. Danys iš Ottawa, Kanados.

BAISIOJO BIRŽELIO PAMINĖJIMAS

Pasibaigus Bendruomenės ir Jaunimo Sąjungų suvažiavimui po vakarienės pertraukos Kultūros židinyje įvyko Brooklyne Baisiojo birželio paminėjimas. Vyriausiuoju kalbėtoju buvo dr. Adolfas Damušis. Jis labai smulkiai su skaitlinėmis ir datomis išvardino kiek ir kada lietuvių rusai išvežė į Sibirą. Bet tos skaitlinės kartoja jau per 40 metų.

Rašytoja aktorė Birutė Pukelevičiūtė skaitė savo kūrinių patrioti-

nėmis temomis, o solistė Angelė Kiaušaitė atliko patriotinių liūdnu dainų programą.

Programai vadovavo Irena Meiklejohn-Sarmaitė, Kanados LB Visuomeniniams reikalams komisijos pirmininkė.

Žmonių dalyvavo apie 300.

Lietuvių Informacijos Centrai globojant konferencijos patalpose per abi dienas buvo Broniaus Kviklio iš Chicagos atvežta Lietuvos pagrindinio spaudos bei nuotraukų paroda. Joje buvo ir beveik visi Jungtinės Valstijose, Vokietijoje ir kitur išleisti įvairiomis kalbomis leidiniai. Paroda įdomi.

Akt. Vitalis Žukauskas mėnesiui išvyksta į Skotiją ir Angliją, kur jis Didžiosios Britanijos Lietuvių Katalikų Bendrijos yra pakviestas atlikti apie dešimtį "vieno žmogaus" spektaklių.

**Jeigu elektrai ko reik
pas Ignaitį eik!
Tel. 296-8098**